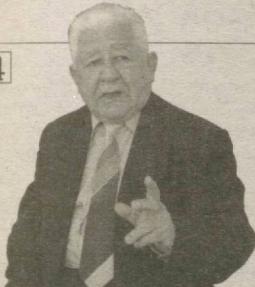

13 (959)-сон
1 – 7 апрель 2010 йил

Web-site: oilavajamiyat.uz

4

ВАТАН ТИЛДА ЭМАС,
ЮРАКДА БҮЛАДИ

ФАРЗАНДЛАР СОНИ
ВА... СОГЛИФИ

5

НОМИМИЗНИ ТОШГА
ЭМАС, ЮРАККА
ЁЗАЙЛИК

6

35 ЙИЛДАН СҮНГ
ТОПИЛГАН ОТА

13

**Юртимнинг ҳар гўша, ҳар чаманида
Виқор-ла кезишар оппоқ лайлаклар.**

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг "Халқ бадиий хунармандчилиги ва амалий санъатини ривожлантиришни янада кўллаб-куватлаш тўғрисида"ги Фармони матбуотда эълон килинди.

→ Пойтахтимиздаги "Туркестон" санъат саройида Президент соврини учун аньанавий "Ташаббус—2010" кўрик танловининг республика босқичи ўтказилиб, голибларни тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

БУГУН:

→ 1 апрелнинг Кулги ва ҳазил куни эканлигини унутмадингизми? "Кулинг, умрингиз узоқ бўлади" деган экан машхур асиячиларимиздан бирга Юсуфжон кизик хам. Қанийди, бир кунгина эмас, бир умр ҳаммамизни ана шундай шодмонлик, қувноқлик тарк этмаса!

→ Шунингдек, бугунги сана Ҳалқаро кушлар куни(1906) сифатида ҳам бутун дунё миқёсида эътироф этилган.

ЭРТАГА:

→ Мамлакатимизда соҳибкорон Амир Темур таваллуди куни(9 апрель)га қизғин тайёргарлик кўрилмоқда.

→ ЖУРНАЛИСТЛАР ДИККАТИГА!

Президентимиз ташаббуси билан таъсис этилган "Олтин қалам" Миллӣ мукофоти учун ўтказилаётган ҳалқаро танлов(2010 йилги мукофот жамғармаси 113 миллиондан ошидига)га материаллар қабул қилиш 12 апрелда ниҳоясига етади.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

«Кора хат» келган жангчининг дил сўзлари	2
Дарс берадиган депутат	2
Ўқимаган, хунари йўқ куёв кимни бокади?	3
Дили кўйган Нодирага ёзилган мактублар	5
Теледастурлар	8–9
Кулоққа айтилмайдиган гаплар	11
Фолиб бўлиш сири	12
«Иккинчи юрак» ҳасталиги ёхуд бепуштлик сабаблари	12
Мехнат кодекси қоидаларини бузган раҳбар	16
Кўлсиз аёлнинг баҳти	16

ДОРИЛОМОН КУНЛАР КЕЛДИ

Азизлар, тинч-дориломон кунларнинг қадрини бизлардан сұранг. Бир бурда нон жонингдан ҳам азиз бўлган ўтмишдаги воқеаларни эслаш менга қисмидош ёри биродарларим учун осон деб ўйлайсизми? Ўз кўзим билан кўрган даҳшатли уруш хақида гапиргандан кўра, невара-чевараларимга бугунги ёргу дамларнинг қадрига етмоқни минг бора таъкидлайман. Кўплар учун у кунлар энди эртак, афсона. Илоё, хеч қачон уруш нелигини биласин, дейман-да, ҳар доим гурунларим мавзусини яхшилик ва эзгуликларга бой воқеаларга буриб юбораман. Нега дейсизми?

Тасаввур қилинг: Ватанимиз мустакил деб эълон қилинган йилда туғилган йигит-қизлар бугун айни навқирон – 18 ёни тўлдириб, 19 га қадам кўяпти. Мени ҳам раҳмататлик ота-онам, жигаргушаларим “Ой бориб, омон кел” деб кўзларида ёш билан урушга кузати колгандаридан бор-йиги 19 ёнда эдим! У ёғини эслашга юрак чида-

майди: кирғинбарот жанглар, енгил ва қайта-қайта оғир ярадор бўлғанларим, ҳатто мени “ўлди”га чикарib, уйимга “кора ҳат” келгани... Лекин тақдирни қарангки, 1944 йилда ногирон бўлиб она юртим – Сурхондарёга қайтганим.. – эртак эмас, ҳақиқат!

Кейин ўқидим, кирк йилдан кўпроқ муаллимлик қилдим, худога минг қатла шукрки, тинч-осойишта кунларда олти фарзандни тарбиялаб вояжга етказдим. Ўттис набираам, ўттис битта чеварам бор бугун. Гўё дунёда мендан баҳтли одам йўқдай.

Шундан келиб чиқиб, айтмоқчиликни, юртимизда хотира ва қадрлаш куни катта байрам сифатидаги нишонланаётгани билан – уруш кўрган ва фронт ортида мардона хизмат қилинг кекса авлод вакилларига алоҳиди дафар-иiftihor бағишлади. Чунки биз фахрийларни йилнинг бир кунида эмас, балки деярли ҳар куни эъзозлашади, ардоқлашади. Бир кун мактаб-лицейларга, бошқа пайт эса маҳалла ёки коллежларга чорлаша-

ди, саволлар беришади, гуллар, соввалар билан сийлашади. Бундай савимий эътибор ва хурмат учун халкимизга таъзим қиласиз.

Айниска, яқинда Юртбошумиз бизларга яна бир ажойиб эктиром кўрсатдилар: муборак айём арафасида “Иккинчи жаҳон урушидаги фалабанинг 65 йиллиги нишонлаши мусносабати билан 1941–1945 йиллардаги уруш қатнашчилари ва ногиронларини мукофотлаш тўғрисида”ги Фармон эълон қилинганини эшишиб, ўқиб, бошимиз осмонга етди. Бу эса баҳор байрами – Наврӯз олам нишонланаётган шу кунларда бизларни янада шодлантириди, руҳимизни кўтарди. Ана шундай меҳрибонлик ва фамхўрлик кўрсатсанликлари учун биз кекса нуронийлар чин дилдан Президентимизни дуо қилдик, илоё халкимиз баҳтига соғу омон бўлсинлар!

**Хайт МУСАЕВ,
Иккинчи жаҳон уруши қатнашчisi,
Сурхондарё вилояти,
Кумкўргон тумани.**

БАҲОРГА ҲАМОҲАНГ БАЙРАМ

✓ КЎРГАЗМА

Ўтган куни пойтахтимиздаги Миллий санъат марказида “Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми” жамгармаси, Ўзбекистон рассомлари, санъатчносалари ва ҳалқ усталирининг “IJD” ўшмаси томонидан уюштирилган анъанавий – «Bazar-art» кўргазма-ярмаркаси якунланди. Унда Қарақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шахридан юздан зиёд хунарманд ва усталари иштирок этдилар.

Уч кун давомида «Bazar-art – 2010» кўргазма-ярмаркасида асосан азалий қадиряятларимиз билан боғлиқ ҳалқ амалий санъати ва миллий ҳунармандчиллик оид маданий месоримиз намуналарининг тарихи ва айни пайтда ана шу бетакор анъаналарни изчил давом эттириб келаётган супулалар томонидан тайёрланган ижодий ишлар на-моиш этилди. Кўргазма якуннада эса турли номинаци-

ялар бўйича голиблар ҳам аниқланди. Марғилон шахридаги “Ёдгорлик” фабрикаси ва тикувчи Мансур Мирзахонов танловнинг бош граничи сохиби бўлди. Шунингдек, тошкентлик Ҳасан Мирзаҳмединов ҳамда Римма Газалиева, шоғиронлик Зуҳра Облобердиева, андижонлик Мансура Юспова, самарқандлик Икромжон Каримовлар ҳам голиб деб топилиб, маҳсус диплом ва кимматбахо совваларга ега бўлишиди. Шунингдек, ташкилотчилар томонидан Швейцариядаги ишлаб чиқарилган “Вегпіна” маркали 32 та тикув машиналари Тошкент шахри, Тошкент ва Сирдарё вилоятларида уй шародидан юздан зиёд ташкил этилган хотин-қизларга топширилди.

**Барно МИРЗАҲМЕДОВА,
“Оила ва жамият” мухбири.**

тида фаолият юритаётган хотин-қизларга топширилди.

Диккат, танлов! «АДЛИЯ ИДОРАЛАРИ: ОАВ НИГОХИДА»

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ва мақсадларини кенг жамоатчиликка ҳалқиқ тилда етказиши, адлия тизими томонидан аҳолининг ҳукукий маданиятини юқсалтириш борасида амалга оширилаётган тадбирларни марказий ва маҳаллий телевидение, радио, босма нашрлар ҳамда интернет сифатида саҳифаларида мазмундор ва сифатида ёртилишига эришиш мақсадида

«АДЛИЯ ИДОРАЛАРИ: ОАВ НИГОХИДА»

кўрик-танлови ўтказилади. Ушбу танловда журналистлар билан бир қаторда ҳукукшунослар ҳам иштирок этиши имкониятига эга.

Танловда иштирокчилар томонидан тақдим этилган 2010 йилнинг 1 мартадан 1 ноябригача бўлган даврда, журнал, интернет нашрларида эълон қилинган ўзбек, рус ёхуд қорақалпоқ тилидаги мақолалар, телевидение ва радиода эфирга узатилган материаллар ёзилган CD-дисклар ва аудиокассеталар қабул килинади.

Тақдим қилинган материаллар кўйидаги мезонларга кўра танланади:

- а) ёртилаётган масалаларнинг иктиномий-ҳукукий аҳамиятини очиши даражаси ва унинг мазмуни;
- б) материалларни мавзуга доир ва тушуналири берилиши;
- г) материалларда суд-ҳукук тизимидағи ислоҳотлар аҳамиятининг кенгроқ очиб берилиши;
- д) “Баркамол авлод йили” мусносабати билан миллий қонунчиликка киритилаётган ўзгариш ва қўшимчалар аҳамиятини ёритиш;
- е) тизим тарбиғига кирувчи муассасалар томонидан амалга оширилаётган тадбирлар ва уларнинг натижаси ҳақида;
- ж) қонун ҳужжатларини тарғиб этиши ва кенг жамоатчиликка уларнинг мозияти ва мақсадларини ҳалқиқ тилда етказиши.

Кўрик-танлов голиблари қўйидаги номинациялар бўйича тақдирланади:

1. «Энг яхши телевизор»
2. «Энг яхши радиоэшиттириши»
3. «Энг яхши макола»
4. «Энг яхши интернет материали»
5. «Энг яхши видеоролик»

Голибларга бериладиган соринилар:

1. 3 та биринчи ўрин учун рангли телевизор
2. 2 та иккинчи ўрин учун диктофон
3. 3 та учинчи ўрин учун DVD магнитофон
4. 1 та энг яхши интернет материали учун фотоаппарат
5. 1 та энг яхши видеоролик учун рангли телевизор.

Шунингдек, рағбатлантируви мұкофотлар ҳам таъсис этилган. Танловда иштирок этиши учун материаллар шу йилнинг 1 ноябригача қабул қилинади.

Кўшимча маълумотлар учун телефон: (998-71) 233-39-84

Факс: (998-71) 233-39-84

E-mail: press@minjust.qov.uz

Оила жамият

Почтасидан

ТАЛАБАЛАР ХУЗУРИДА

Тошкент автомобиль ва йўллар институтида сиёсатчи, иходкорлар, иқтисодчи ва маърифат аҳллар билан турли мавзуларда учрашув, мулоқотлар ўтказиш анъана га айланган. Кўпинча очиқ мулоқот ёки долзарб мавзулар доирасида олиб борилаётган бундай тадбирлар аввало, талабалар, қолаверса, институт ўқитувчилари ўтасида ҳам катта кизикиш ўйғотмоқда.

Касбий таълим ва автомобилсозлик факультетлари томонидан уюштирилган бу галги иммий-амалий семинарда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг қонунчилик ва суд-ҳукук масалалари кўмитаси раиси Светлана Ортикова, “Оила ва жамият” газетаси Бош муҳаррири Норқобил Жалилов, шоирлардан Шарифа Салимова, Эшқобил Шукур, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети кафедра мудири Назира Тошпӯлатовалар иштирок этиб, Президентимиз ташаббуси билан ёзсон қилинган “Баркамол авлод йили”да ҳукуматимиз томонидан илмга чанкое талаба ёшларга кўрсатиляётган фамхўрликлар ва ўз навбатида уларнинг ҳам олдида турган масъулият хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришиди.

(Ўз мухбирумиз)

АНДИЖОНДА ЁШЛАР ФОРУМИ

Андижон шахридаги “Чўпон” кинотеатрида вилоят ва шаҳар хотин-қизлар кўмитаси, “Олима” аёллар уюшмаси, “Камолот” ЙИХ ҳамкорлигида “Баркамол авлод йили”га бағишилаб, “Соғлом авлод – миллат таянчи” шиори остида ёшлар форуми бўлиб ўтди. Байрамона руҳда ташкил этилган ушбу анжуманда барча соҳаларда фаоллик кўрсатиляётган ёшлар иштирок этиши.

Форум дастурига киритилган шахардаги 2-ва 16-мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчиларининг чиқишилари, санъаткорлар ижросидаги куй-қўшиклир, шунингдек, анжуман доирасида ташкил этилган миллий ва замонавий либослар кўргазмаси кўпчиликда катта таассорот қолдириди. Тадбирда Андижон вилоят ҳокими ўринбосари, вилоят хотин-қизлар кўмитаси раиси Нигора Якубова қатнашди.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,
“Оила ва жамият” мухбири.

ДЕПУТАТ САБОҚ БЕРМОҚДА

Чироқчи туманидаги Маҳмудтепа қишлоғида жойлашган 21-умумий ўрта таълим мактаби нафакат шу худудда, балки вилоят миқёсида ҳам намунали илим масканларидан бири саналади. Айни пайтда эллик нафар ўқитувчи фаолият юритаётган ва беш юздан зиёд ўқувчилар ўқиётган бу мактабга таҳжрили педагог, туман кенгаши депутати Дурдана Акбарова раҳбарлик килмокда. Ба ўзи ҳам ёш авлодга сабоқ берисида бошқаларга ўнрек бўлаёт.

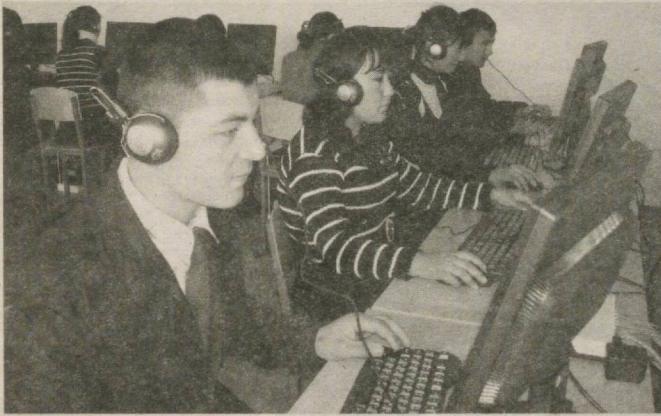
Яқинда эса ушбу даргоҳда Президентимизнинг 2009 йил 1 июляда қабул қилинган “2009-2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатлигига мустаҳкамлаш, соглом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояжга етказиши, борасида аҳолининг ҳукумий тарғиб этиши билан боғлиқ тадбир ўтказилди.

Шавкат СУЛТОНОВ,
“Оила ва жамият” мухбири.
Қашқадарё вилояти.

✓ 2010 — БАРКАМОЛ АВЛОД ЙИЛИ

ТАРАҚҚИЁТ ҚАНОТИ

18 ёшгача бўлган йигит-қизлар мамлакатимиз ахолисининг таҳминан 40 фоизи(10 миллион 360 минг)ни, 30 ёшгача бўлганлар эса 64 фоизи(17 миллион 80 минг)ни ташкил этишини бўй-басти билан тасаввур қиласдиган бўлсак, Ватанимиз равнақи ва халқимиз фаронволиги йўлида амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишларида ёшларнинг хиссаси бекиёс аҳамиятга моликлиги кўзгуда акс этган-дек намоён бўлади.

Гап ёшлар ҳақида борар экан, уларни поёни йўқ, жаннатноманд бодгингилдизлари бакувват, бирис-бираидан чиройли, кўркам ва навқирон дараҳтларига киёс этгим келади. Албатта, бодгубон билан гўзал. Ҳақиқий миришкор бодғон бирор бир дараҳтни назаридан четда қолдирмайди. Ҳар бир ниҳо қалбига кулок тутади, ахволидан туన күн хабардор бўйи туради. Унибусиб, гуллаб мева беришни орзиқиб кутади. Аксинча, бодғон кўни тегмаган, унинг меҳридан баҳраманд бўлмаган дараҳт ўз ҳолича ўсиб, ёввойлашиб кетади. Айримлари тез, айримлари аста-секин куриб колади.

Шунинг учун ҳам ота-оналар фарзандларининг нафакат жисмоний, балки маънавий жиҳатдан соғлом бўлиб камол топшишга муҳит яратиши, яъни ўзлари оиласи муқаддас билиб, меҳроқибат, росттўйлик, ҳалоллик, орномус, меҳнатсеварлик, фидойиллик, хурмат-иззат сингарлик анъаналарни карор топтишилари, шу орқали намуна бўлишлари лозим.

«Күш уясида күрганини қилади», деганларидек, фарзанд ҳам оиласда отонаисидан нимани ўзлаштирыс шундай тақрорлайди. Эр арзимаган баҳона билан хотинин койиса, камситса, бунгажа вобан хотин ҳам ўз «макорат»ини назар

мойиш этса, ахийри ўртада жаңжал чи-
қади. Табиийки, жанжал оиласнинг тин-
чини бузади, файзу баракасини йў-
қотади. Шубҳасизи, бу фарзандлар тар-
биясига ҳам таъсир этмай қолмайди.
Бундай ноҳушликинг рўй бермаслиги
учун эр ҳам, хотин ҳам ҳар қандай
холатда юзага келган муммонни бир-
бирини тушунган ҳолда вазменилигу са-
мимилик билан ҳал этишига киришса
олам гулистан. Аслида, ҳаёл-ибили,
аклу-заковатли, дину дие́ннатли, дид-
фаросатли, саранжом-сариштали уй-бе-
каси оиласнинг тинчлигию фаронов-
лигини ўйлаб иш тутиди. Рўзгордаги
кам-кўстни эр юзига солмайди. Сабр-
қилади. Керак бўлганда, «Буғдой но-
нинг бўлмаса ҳам, буғдой сўзинг бўлсун» мақолига амал қилиб, йўқун
бордек кўрсатади. Ёғондан, мақтан-
чоклигу манманлиқдан ҳазар қиласди.
Буш вақтин кўшини аёллар билан гап-
сотиша, телевизор олдида соатлаб ўти-
риша ёки телефонауда узундан-узок ҳан-
гома қилишга эмас, болаларнинг таъ-

лим-тарбиясига багишлайды. Уларни оддий кийинишиг, тоза-озода юришига, китоб ўюшкүнунундайды. Оқ билан қоралы, яхши билан ёмонни, эзгулик билан ёзуулники фарқлашга, холоса чикаришга ўргатады. Оғиринген остидан, енгилдинг устидан юришига даъват этады. Ўйрёзгор ишларига күшади. Күч-күйдә, иш-иши шайланып тартып-интизомга риош килишга, хушумомалали, мулохазали, файратли бўлишга, кексаларга ёрдам кўрсатиб, дуоларини олишга, эл-юрт ташвиши кувончи билан яшашга чорлаб туради. Шу билан бирга, фарзандларининг ўкиш ва ишини, дўстларини, уларниң нималар билан машгүл бўлишарини сўраб-суршишидан ҳам эринмайди... Бундай оиласда вояг етган фарзандлар ақл-идорекли, билимли, ўзлигини англаган, маънавий баркамол инсонлар сафии кенгайтирибигина қолмай, давлат саложишини янада мустажамлашда муносиб хисса қўшадилар. Айнан ана шундай фарзандлар жамият тараққиётининг каноти, биз орзу қилган озод ва обод Ватан, эркин бағаровон хәттинген бүнгайкорлари бўла оладилар.

Нуриддин ОЧИЛОВ,
Тошкент молия институти
каттэ ўқитувчиси.

БАХТИНГИЗ БУТУН БЎЛСИН

ОИЛА — МУКАДДАС

ЁШЛАР ЭРТАСИН ҮЙЛАБ

Ёшпар ҳақида қайси бир давра ёки машваратда гап очилса, уларнинг эртанги кунимиз эзгалири яни сузу бизнинг ишончли ворисларимиз эканлигига алоҳида ургу берилади. Чунки ҳар қандай даврда ҳам катта авлод ўзидан кейинги авлод тимсолида ушалмаган орзу-умидлари рўёбга чиқишини астойдил истаган.

даги Низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорлари барча соҳа ходимлари, шу жумладан, ФХДЕ бўйлимлари вакилларига ҳам жиддий маслударни ўзгайди.

дии масбулият юклайди.
Айни пайтда юқорида санааб
үтилган янын даастуриламал вази-
фасини ўтовчи мухим хужжатлар
асосиди ишлаб чиқилган маҳсус
даастурларга мувоғиқ никоҳдан
ўтвичи ҳар бир келин-кўйвларни
ирсиятга таъсир этувчи қасаллик-
лар бўйича чукурлаштирилган тиб-
бий кўридан ўтказиш, репродук-
тав саломатлигининг аҳамиятини
тушунириш орқали ногирон фар-
зандлар туғилиши ва она-бала
ўртасидаги ўлим ҳолатларининг
кеескин камайишига эришиш мум-
кинлиги хусусида етарила тарф-
ибот олиб борилаётганилиги кат-
та самара беряпти десак янгли-
маймиз.

Айнұса, "Оила—мактаб—ма-
халла" әмбебердің лицеи жаңы мак-
таблардағы юорық синф үкүвчиле-
ри үртасақта күзініштің орындары
мекендейді. Масалан, ёшшарнинг неча
шілден баштап оила күрши мум-
кынлардың тибиіттің күрікнинг
аҳамияты, қариндошлар үртасада-
ғы никохларнинг заразалар оқытап-
лары билан болғылған саловаттар
малакалар мутахассислар, тиби-
ётчилар, ибратли оила вакиллары
хәйтій миссиялар орқали жараба
беришшілер. Қолаверса, күтте хәйтій
остонасига умид билан кадам
күйгөттеган ёшшар үртасақта күрілған

оиланнинг мустажкамлиги кўп холларда ёшларнинг ўзларига ҳам боғлиқлиги сир эмас. Афусуки орамизда никоҳ ва унинг белгилари кўйилган талабларига бефарқ, лоқайд муносабатда бўлаётганларни ҳам баъзан учраб турибди. Айримга ота-оналар ҳеч ўйламай-нетмай ўз ўткинчи орзу-хавасларни ўйлаб чатто эндигина мактабни битирган ўғлини тезроқ ўйлантиришга шомшишилади. Ҳали оддийгина оиласи ҳақида жўялироқ тушунчага ёки бирор қасб-хунарга эга бўлмагандай йигитча кутилмагандан бошига келиб кўнган "бахт куши"дан гангиди колади. Охир оқибатда арзимаган баҳоналар туфайли аввалига ёшгина келин-кўёвлар, кейин эса кудалар ўтрасида низо-келишмовчи чилик пайдо бўлади. Ва... колгандан манзара эса ҳаммамизга аён. Кўяун томондагилар Келиннинг уйдагичларини, келин тарафдагилар эса кўёу томонни айблаш билановоради.

Хаёт ҳар биримизга бир марта берилади. Оила куришда эса ҳеч қачон шошилмаслик керак. Эслайлик, күпнің күрган отаңхону нахонаштар лар халқонға бир ишораны бежис-кайта-кайта үктиришмайды: "Куда чилик — минг йилчилик". Шундай экан, ёргуғ орзу-ниятлар билан курилаётган ҳар бир оиласыннан аспидейвери мұстажкам бўлсинг!

Холида АКРАМОВА
Тошкент шаҳри Бектемир
тумани ФҲДЁ бўлими мудири

Оилалар totut, ахил яшаса, юртнинг эртаси ёруг, фарзандлари баркамол бўлади. Шуни чукур англаган ҳолда туман ФХДЁ бўлими қошида «Ёш оила курувчилар мактаби» ташкил этдик. Ушбу мактабда ўшларга сабок бериш учун педагог, психологог, ҳуқуқшunos ва шифокорлар жалб қилинган.

Жорий йилнинг январ ойидан бошлаб худудимиздаги мактабларда ҳам ўкув-машгулотларни йўлга кўйдик. Ўкувчиларга никоҳни қайд этишдан одинн тиббий кўриқдан ўтиши мухимлиги ва бошқа масалалар жонли тарзда видеолавхалар орқали кенг тушунтирилмоқда. Бундай тадбирлар оиласарда соғлом маънавий мухитнинг қарор тошиши, келлаганимиз ворислари бўлмиш ёш авлоднинг баркамол бўлиб улғайишида мухим омил бўлиб хизмат килишига ишончимиз.

**Рисолат НАЗАРОВА,
Пастдарром тумани 2-сон
ФХДЁ бўлими мудири.**

ВАТАН ТИЛДА ЭМАС, ЮРАКДА БЎЛАДИ

**Ўзбекистон халқ артисти, «Меҳнат шуҳрати» ордени соҳиби
Хусан ШАРИПОВ билан сұхбат**

— **Хусан ака, албатта, ҳар бир инсонда болалиқдан қайсиидир касбга, соҳага қизикиш пайдо бўлади. Сизда бу жараён қандай кечган?**

— Мен Тошкентнинг Бешёғоч маҳаласида туғилиб, шу ерда катта бўлганиман. Зукко, маҳоратли, талабчан одамлар мухитида улгайганиман. Баҳтимнинг чопганини қарангки, Муқимий номидаги театр орқасида мен ўқиган 90-урта мактаб жойлашган эди. Мактабимиз билан театр ораси бор-йўғи 20 метрча келарди. Энди қолган манзарани тасаввур қўлаверинг бир қулоғимизга муаллимларининг дарслари эшилса, иккисига ролларини машқ қиласётган актёрларнинг овозлари, хиргойила-ри кириб турарди.

Ўша пайтлари азбаройи қизикканин туфайли Лутифоним Саримсова, Ризоқ Ҳамроев, Турсуной Жавфарова, Маҳмуджон Фофуров, Эътибор Жалилова, Ҳамза Умаровларнинг ҳар қандай юракни сел қилиб юборадиган ёқими овозлари мени оҳанрабоддаб ўзига торгтан бўлса керакки, дарс пайти синфонаҳда ўтириб, улар ижро этажтган кўшик матнларини ўзимча дафтаришга ёзиб олардид.

*Элда даврон сўрган борми,
Бизни кўрган борми,
Ёр дарасиган бўлган борми,
Бизни ёрни кўрган борми?..*

Санъат йўли, айниска, театр санъати ниҳоятда машққатталаб, оғир ва залворли. Унга ҳар ким ҳам бардош беролмайди. Шунинг учун ҳар доим юқорида тилга олган устозларимга таъзим қиласман, руҳлари шод бўлсин, илой! Шу сұхбат баҳонасида фарзандлари актёрлик "касаллиги"га чалинган ота-оналарга маслаҳатим: эти ўлчаб бир кесинг, санъат соҳаси у ёқдан кириб, бу ёқдан чиқиб кетиладиган карвонсарой эмас! Фидойи, содик ва күйинчак бўлмас, ўтра ҳол ижро бўлиб қолаверади. Мен бу гапларни бекорга айтмаяланм. Сабаби, шунча йилдан бери ҳалқимиз орасида озми-қўлми, обрў-эътибор, шуҳрат қозониган бўлсан, ҳаммасига тинимиз мөнхатим ортидан эрищади. Ана шу йиллар ичада қанча актёрларни кўрдим. Сабаби, ишлаша наисбет этиди, лекин бу соҳага тасодифан кириб келгандлари ёки ўтқинчиҳо ҳам ҳаваслар, соҳта ном кимнишга интилганлари мухлислар, томошабинлар хотирасидан аллақаҷон учиб кетди. Шунинг учун яна тақорор айтаман: њеч қачон ўтра ҳол бўлмаслик керак!

— **Хўш, актёр иктидорли ва зўр бўлса-ю, режиссёр ўртаҳол бўлсанчи?**

— Масалан, мен бундай режиссёр билан ҳеч қачон ишламадим эдим. Шунака савиядаги кинода қўйирчоқсифат аҳволда роль ўйнагандан кўра, ўймада хотиржам ўтирганин ағзал эмасми? Афуски, бундайлар ҳам бор, орамизад. Тасаввур қилинг, ҳозирги шароитда битта кино қанча маблағ эвазига суратга олинади?! Актёр ана шу юниси, масульяни чукур англаб, кўтара олиши керак. Кўтара олмайдими, у ҳақиқий санъаткор эмас. Ҳозирги фильмларни киносаройларда томошабинларга тақдим этишадиги. Бу яхши, албатта, сарфланган маблагни баҳоли қудрат қоплаш ҳам керак-ку! Лекин телезрнанларга олиб қичишига нега жазм этишомалмайти? Ана сизга, мен айтётган энг катта юк! Майли, бозор шаротининг талаби шу энди, яхши, зўр кино ишлаб, истаганча пул топинг, боғ уринг, яшасин, боплабди, дейман, аммо зўрма-зўраси ишланган кинони кўрсатишининг кимга кераги бор?

— Санъатимиз даргалари яратган анъанавий мактаблар таҳжиралари келиб чиқиб, айтадиган бўлсан, актёрликнинг мезонлари, дарражаси, қолаверса, ўзига хос "темир конун-

"лари ҳам борми?"

— Аввало, ҳар бир актёр томошабин олдидағи масъултини ҳис этиши керак. Томошабин биттами, юзтами, мингтами, барibir, уларнинг талаби, диди, ўз дунёзариши бор. Улар орасида зукко, билимдан, зиёли ва оддий одамлар ҳам сизнинг ҳар бир хатти-харакатининг, гап-сўзининг, ҳатто мимиканингча синчковлик билан кузатиб ўтиради.

Актёр ҳамиша ҳар қандай ҳолатта тайёр туриши керак, деб ўйлайман. Сахнага чиқицдан олдин ёки камера олдига келишдан аввал ўз-ўзига хисоб бермоги шарт. Камера бу — кўзиг. Унинг олдига бор маҳоратни кўрсата олиш жуда кийин. Томошабинга маъқул ижора эришиши бир кунлик, иккиси кунлик иш эмас. Умбродан машқ қилиш, тоблиниш керак. Машқ санъаткориниғонона-погона оқсаклика кўтариб боради. Масалан, менинг ўзим Соиб Жўхаев, Лутифон ая, Ҳамза Умаровлар ролларни ижро этиши билан боғлиқ машқларини кўп марта кузатиб ўтириб, шунка ҳавасим келарди, асти кўяверинг. Уларга ўхашни ич-ичимдан астойдил ният қилардим. Шу устозлардан ўргангандан яхшилик сабоги менга бир умрлик дарс бўйди.

— Телевизион миниатюралар таҳтида анча йиллар фолият кўрсатгансиз. Сафдошларингиз Садир Зиёмуҳамедов, Эргаш Каримов, Ҳасан Йўлдошев, Воҳид Қодировларнинг ижро этган роллари, айтган ҳалқона гап-сўзларини ҳалигача одамлар кулиб эслашади? Негадир бугунги кунда ана шундай комик актёрлар камайиб кетаётгандек. Ёки нотургими?

— Менинг назаримда, саҳнага чиқиб кулидиршига иштиёқмандлар кўп, лекин бу мураккаб вазифани эплай олаётгандар кам. Кечириаслизар-у, оддий бир мисол, айниқса, айлар кичкинагина овагатга тайёргарлик кўраётса, бутун оиласи, бола-чақаси олдида қанчалар катта жавобгарлини зиммасига олиб уннайди. Биз ҳам ана шунга ўшаб, ҳар бир ихромизга жавобгармиз. Биз ҳеч қачон матнини бугун қўлимишга олиб, эртага тайёрман, демаганимиз. Камида бир ҳафта қаттиқ ишлаганимиз. Ўзимиздан нималаридир кўшишига ҳаракат қилганимиз.

— **Хусан ака, агар фалакнинг гардиши айлануб, Мелис Абзаловнинг "Суюнчи" фильми яна қайтадан суратга олинса, роль ўйнаш учун таклиф этишса, рози бўлармидингиз?**

— Нималар дәёпсизлар! Йўғ-е, ўтган умрни орта қайтариб бўлармиди. Яхшиши, шоирнинг ушбу сатрларини ўқиб берга қолайин:

*Ёшлик шўхликлари қайтмайди эди,
Кўйилиш даврига кўйганимиз қадам.
Баъзи бир сочларга қиро ҳам қўиди,
Бунга ҳам бермасдан поилож одам...*

— Айтишларича, Муқимий театри айни кимматчилик, қаҳатчилик йилларида курилган экан. Одамлар орасида ҳам ҳам қизиқ гаплар юради: "Ўша қийинчиллар театр актёrlariga ҳам таъсир қилган, уларнинг кўпчилиги ҳозиргачам тежамкор, бир сўмни бекорга сарфламайди" дейишиади. Агар шу гап ростдан ҳам тўғри бўлса, бу нарса сизга ҳам юқмани?

— Албатта, юқсан. Отасига раҳмат, шу гапни ким айтган бўлса. Тежамкорликни билан қизғанчиликнинг, хасисликнинг ўртасида еру мосмонда фарқ бор. Агар мен қийинчиллик кўрмаганимда шу гапларни гапириб ўтирам эдим. Менинг отам жуда қаттиқкўл одам эди. Каттиқкўллиги — уриш, қизғанчикликда эмас, аксинча, бизларга бирор ишни буориб, ўзлари синингда ортидан текшириб юардилар. Олмазорда ҳозир ҳам катта ҳолимлини бор, 20 сотиха келади. Ўша пайтларда баҳорнинг охри, ёз келди дегунча эрталаб турниб ер чопишим, лойкоришим, девор сувашим, гувала килишманд керак эди. Кўй бокардик. Ва яна, бир ёқда ўқишим бор. Мана шу ишларнинг ҳаммасини отам раҳматли бирмабир назорат килиб турарди-да.

Онам тўғрисида... (Кўзларига ёш олади) Урӯздан кейинги оғир йилларда ишни ўғил, иккиси қизни боқиш осон бўлмаган. Чарчаганимда, отамдан калтак еганимда онамнинг тиззалирига бош кўйиб ухлаб қолардим. Биласизми, мен учун баҳтиннинг асл сурати шу эди! Кимки ота-онасини ҳурмат қиласа, кадрласа, иккиси дунёда ҳам кам бўлмайди.

— **Хусан ака, Ватан сиз учун нима?**

— Бир қўшичи шогирдига айтган экан: "Қўшиқнинг нақоратида Ватан, Ватан, Ватан... деган сўзлар тақрорлаши шарт эмас, Ватан битта бўллади". Демак, ана шу бир оғиз сўзининг талағузида бутун меҳр, мұҳаббат, садоқат, ҳурмат ўз аксини топломи керак. Ватан тилда эмас, юракда бўлсин, шундагина кадрига етасиз.

— Актёрларнинг ҳаёти ва ижодий фаoliyatiга китобнинг ўрни қайдаражада деб ўйласиз?

— Китоб ўқимаган одам элнинг олдига чиқи иккиси оғиз гап гарипа оладими? Китоб ўқимаган актёр ўйнаган ролни ким қабул қиласи? Шунинг учун ҳам мен ҳозирги пайтда ишланадиган 10 та

фильмдан биттасини кўраман. Бу билан ўзимни осмонда юрибман деяётганим йўқ. Асарларимизда икир-чиқи, оила-вий жанжаллардан чиқиб кета олмайпиз. Шунинг учун телевидение ва кино соҳасидаги Бадиий қенгашлар фолиятини кучайтириш керак, бир йўлайман. Ана шундагина ҳам савия, ҳам талаб ошади, дид ошади.

Битта кўрсатуда кўрдим. Бир отанинг бешта ўғли бор эмиш. Икки ўғил касалхонанинг олдида турди. Шунда маҳала оқсоқоли чиқиб келтириди, уни энди қиминг ўйидан чиқармиз?" деб сўраса, фарзандларнинг бирортаси бунга рози бўлмай, ўзларича ҳар хил баҳоналар, найранглар тўқишиади. Тасаввур қиляпизларим, ўзини дунёга келтириган отасидан юз ўтириб турган ҳолатни шу тарзда кўрсатиб бўладими?.. Бунга кайси ақли бутун ўзбек ишонади, барака топгур?! Бундай тўқима, соҳида ҳам ҳолатлардан ишонади. Негадир кейинги пайтлари сертал кўрасизми, газета ўқийсизми, бечора қайноналарни салбий образ сифатида талқин этиш урғфа айланди. Ким ёмон — қайнона ёмон, алавсти, зуғу қиласи! Барака топгурлар, ўша қайнона ҳам она, шу оизорининг ўғлига ё қизига бирингиз кўйев, бирингиз келинисиз-ку! Эртага ўзингиз ким қандай қайнона, қайнота бўласиди, у ёғини ям ўйлаб қўйинг! Битта ноинсоғи топволиб, ҳаммаси шунака деб ҳукм чиқизига сизга ким ҳуқук берди? Ахир, бундак кўзингизни каттаро очиб, атрофинига қаранг, шаҳар-қишлоқларимизни айланаби кўринг, қанча ибрат олса аризгулик хонадонлар, ҳатто келини, кўёви, невараси учун жону жаҳонини беришига тайёр қайнона — оналар сони минглаб, миллионлаб топилиди.

Халқимизда ажойиб нақд бор: "Арпа эксанги — арпа оласан, бүғд эксанги — бүғд оласан". Бу дунёни қайтадар дунё дейдилар. Отасига яхшилик қилмаган боласидан ҳам яхшилик кўрмайди.

— **Баркамол авлод вакиллари бўлган ёшларимизга тилакларингиз.**

— Муҳтарам Президентимиз 2010 йилни "Баркамол авлод ийли" деб ёзлон қўнгиллари бежиз эмас. Ҳаёт карвони тўхтаб тургани ўй, дарёдай ўтиб кетаётир. Мустакиллик билан тенгдош ўғил-қизларимизни бўйи-бастига, қамолотига қараб турниб, бошимиз осмонга етади. Вактнинг тез ўтишини қарангни, улар ҳаш-паш дегунча 18-19 ёшини тўлдиришяпти. Ўзбекона айтадиган бўлсан, "От ўрнини тоба юсас" деганлари шу-да энди. Юртимизда эртаги кунларни бирга суратида саодати бўлмоги учун кўрсатиладиган фамхўйларликлар ҳақида ҳар қанча фаҳрга тўлиб, тўлқинлаби галирсақ аризайди. Санъат дейсизми, маданият, спорти, хуллас, ҳамма соҳаларда отабобалари кўрмаган кунлар, эришмаган ютуқ-муваффакиятлар шуларга наисбет ўзигининг ўзи билзларга юсак фаҳрифтихор багишлайди.

Яқинда Навоий ва Тошкент вилоятларидаги коллежларда таҳсил олаётгандай ёшлар хузурида уоширилган тақрорларда қатнашдим. Истиқол даври фарзандларининг зуққолиги, билимга чан-қоқлиги, касб-хунар эгалишга бўлган тақдиги, кечак қочон алдамнинг таъминигин таҳсиладиган. Келажак, наисбет эта, сизларни

— Дориломон кунларнинг қадрига етинг, Ватанни онангизни севганингизни каби сеянг, ардоқланг. Бирор фурсатни бой берманг. Бир-биринингизга меҳрли, оқибатли бўлинг, ота-онангизни чеч қочон алдамнинг. Бирорга ҳасад қилишдан ўзингизни тийнинг. Келажак, наисбет эта, сизларни!

13-СТУДИЯ ИЖОДИЙ ГУРГАНОН АШУРОВ, Мавлуда Тошпўлатова, Насриддин АСРИДИНОВ, Дилдора МАРДИЕВА

Бугун маҳалла, турли ташкилотлар, ўқув юртларида ахоли репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш мавзусида жуда кўп тадбирлар, тарғибот ишлари олиб борилмоқда. Кўпинча бу хақда гап кетганда асосий масала саломатлигимиз билан боғлиқ бўлса керак, деган хуло-сага келамис. Аслида, репродуктив саломатлик биз ўйлаганимиздан-да кенгроқ тушунча.

— Репродуктив саломатлик ибораси

ди. Лекин энди ўз соғлиғи бунга йўл кўймайди. Ҳали бир касалликдан кутуломай юрса, гоҳида озигина шамолласа ҳам тезда ўтиб кетавермайди. Ёшлиқда ҳам, қариганда ҳам ҳаловат, хотиржам-топиш учун бу хақда олдиндан ўйлаш, бир фарзандни бўлсан қандай бўлади-ю, икки фарзанд кўрсам қандай бўлади, деган саволлар билан ўзиға ўзи мурожаат қилиш фурсати етмадимикан?..

Айнан юқорида келтирилган Коҳира-

мингдан зиёди ўтган йили тиббий кўриқдан ўтган ва 590 минг нафарида тури касалликлар аниқланган. Тўғри, рақамларда уларнинг 478 минг нафари соғломлаштирилган, деган фактлар келтирилган. Аммо соғломлаштириш биргина муолажалар билан кифояланмайди-да. Фертил, яъни турғук ёшидаги аёллар аввалинч ҳар доим ўз соғлиқларига этиборли бўлишлари максадга мувофиқ.

СОҒЛОМ ОНА — СОҒЛОМ БОЛА

лама фойдали. Жуда эрта ёки кеч фарзандли бўлётган аёллар орасида тургунинг асоратли кечиши, гўдакларнинг ҳам муолажага муҳтоҷлиги кўпроқ кузатилмоқда.

Масалан, ҳали 16-17 ёшли қизнинг фарзандли бўлиши, турғук нормал кечиши учун унинг организми тайёр эмас: бачадони, чаноклари ҳали тўлиқ шаклланмаган. Шундай ҳолатда фарзандли бўлган келинлар келгусида кариб ногирон бўлиб қолиши ҳеч гапмас.

35 ёшдан кейин эса инсонда тури экстрагенитал касалликлар кўплаб учради. Бу эса шу ўшда ҳомиладор бўлган аёлларга ўз таъсирини кўрсатмай қолмайди. Масалан, яқинда туманлардан биридан 35 ёшдан сўнг бешинчи фарзандига ҳомиладор аёлни олиб келишди. Аввало, аёл оғиз даражадаги камкорлик билан ҳомиладор бўялти. Турғук жараёнда бачадон йўлдоши муддатидан олдин кўчиши оқибатида фарзанд ҳам ногуд бўлган ва аёлнинг бачадони олиб ташашга тўғри келган. Энди ҳали киркча ҳам кирмаган аёлнинг келгуси ҳаётди қандай кечади? Аёл мана шундай ахвозда энди тўрт боласига қарасини ё ўзининг соғлиғига этибор берсинми?

Тўғри, турғук аёл организмини янгилайди, унинг қайсицир маънода фоаллашувига ҳам хизмат қиласди. Аммо бу турғулар ўз вактида кечсагина фойдали бўлиши мумкин. Фарзандли бўлган, аёл боласини аввало 2 йил кўкраб сути билан катта қилиши лозим. Кейин бир йил давомида организм қайта куч тўплаши, шундан сўнгигина яна ҳомиладор бўлиш мумкин. Бу эса ўз-ўзидан фарзандлар орасида ўш 4 йилни ташкил қилиши лозим, деган фикри келтириб чиқаради.

Инсон саломатлигининг дастлабки мезонин яқин қишилари, ижтимоий мухитидаги одамлар билан муносабатидан қайдаражада қоникиши билан белгиланади. Шундай экан, биз тўрт нафар фарзандигизга ҳам бир хилда меҳр-муомала ажратишга вақт топа оламизми?.. Икки нафарига-чи?..

Гулруҳ МУМИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

НЕЧА ЁШДА ФАРЗАНДЛИ БЎЛАЯПСИЗ?

— Олиб борган кузатишларимиз натижасида шу нарса аён бўлмоқдаки, — деда сухбати давом этириди Баҳтигул Ашурова, — аёлларимиз 20-30 ёш ораглигига фарзандли бўлишлари ҳар томондан.

«ҲАЛИ ТАЙЁР ЭМАСМАН!»

— Биз қачон ўз саломатлигимиз ҳақида қўйгурасиз? Қачонки, касаллик ўтиб, ўрнимиздан туролмай қолган ҳоллардагина, — дедай шифокорлардан бири. — Кейин шифокордан гина ҳам қилиб қўймиз: яхши врачар қолмади, нега ҳеч даво топмаяман, деба. Она ва бола саломатлиги хусусида ҳам шу гапларни айтиб ўтишимиз мумкин. Ота-она фарзанд кўришдан аввал уни тарбиялашга иродам, маблагим, саломатлигим етаришкан, деган саволларга жавоб бермайди. Аксинча, ўш келин-куёвларни тезори фарзандли бўлсан, одамларнинг гапсизига қолмасак, деган тушунча кўпроқ безовта қиласди. Бундай қарашга эга ота-она фарзандининг ҳам шундай бўлиб улгамаслигига ким қафолат беради?

Ҳозир Самарқанд вилояти бўйича фертил турғук ёшдаги аёллар 824 мингдан зиёдроқни ташкил қиласди. Статистик маълумотларга кўра, уларнинг 818

1994 йили Коҳирада ўтказилган конференцияда илк бор қўлланилиб, қабул килинган, — дедай Самарқанд вилоят репродуктив саломатлик маркази раҳбари Баҳтигул АШУРОВА. — Бу термин орқали кишининг фақат вуҳудидаги хасталикларни тушуниш керак эмас. Ушбу атама инсоннинг ижтимоий жиҳатдан ҳам, моддий жиҳатдан ҳам, жисмоний томондан ҳам баркамол, соғломлигини назарде тутади.

Этибор берганмисиз, аслида, касаллик ҳаётди ўзага келади? Албатта, турли тушунмовчиликлар, асабузарлик, сикилиш, тўғри овқатланмаслик, соғлом турмуш тарзига риоҳ қимаслик түфайли кўплаб хасталиклар пайдо бўлади.

«БОЛАЛАРДАН НЕЧА?..»

— Тасаввур қилинг, битта оиласда 5-6 нафар фарзанд бор, — дедай Тайлок туман хотин-қизлар кўмитаси раиси М. Йўлдошева. — Майли, оиласда барчаси кўнгилдагиге бўйсан ҳам, аммо қандайдир келишмовчиликлар, айниқса, ҳалқимизга хос бўлган фарзандларни уйжойла қиммагунга қадар кўнгил тинчимаслиги қанча ёшгача давом этиши мумкин? Ота-она бу ташвишлар билан неча ёшга киради: бири олтмишдир, бири етмишдир. Аммо шу ўшда у невараси ҳақида бош қотиради, ҳали омадсизрок бўлган боласини ўйлашга ҳаракат қиласа-

ЯШАШ КУРАШ ДЕМАКДИР

«Тан эмас, дил куйиги ёмон экан»,

10-сон

AKS-SADO

Ҳаётда яхши-ёмон кунлар бўлиши табиий. Баҳтиз ходиса юз бериб, эр-хотин куйиб қолган экансизлар, аввало, буни бир кўргилик деб қабул қилинг, сабрли бўлинг.

Хурматли қизим, Нодира. На эрингиз, на қайнота-қайнонагиз кўйганлик учун ахратилинган ёрдам пулла гэга чиқиши мумкин эмас. «Дилимизда яшайдиган қонун виҳдон дея атала-ди», деган экан Иммануэл Кант. Агар якинларнингизнинг шундай «қонун» ийӯк экан, давлат органларига мурожаат қилишга мажбурисиз. Ўз ҳақинизни ахратиб олиб, пластик операция қилинг. Ахратилинган ёрдамни бўлган бўлиб кетасиз. Фарзандларнингизга келсан, уларни ҳеч ким сиздан айролмайди (албатта, операциядан кейин буни суд орқали ҳал қиласиз).

Ҳозир биринчи галда операцияни теззатиб, ахволингизни яхшилаб олинг. Тушунлика берилманг. Ҳаёт тинимиз курашлардан иборат, голиб бўлиш учун эса курашмок керак.

Файнижамон АБДУЛЛА қизи,
Тошкент шахри.

Маматқул СУЛАЙМОНОВ,
Сирдарё вилояти
Боёвут тумани.

Ассалому алайкум, Нодирахон! Газетада мактубингизни ўқидим. Сизга осойишта шу хотиржам бўлишини тилайман. Баҳтиз дамларнингизни эсланг. Ҳали ундан ҳам баҳтиларни бўласиз. Ахраиш ташаббуси кимдан чиқсан бўйсан ҳам, бундай кила кўрманд. Умиднинг хиёнатига совуқдан бўлинг. Соғлиқ масаласига келсан, пластик операция қилинг. Бунинг бошқа давоси ҳам бор. Кўйгандан олдинги ҳолатнингиздан ҳам гўзан бўлиб кетасиз. Кўйганинг ичини кўйдирб юрасиз. Қандай қилин тузалганингизни, қанақа малҳамлар ёрдам берганини худди шу газетага ўзингиз ёзасиз.

Биз айтишимиз, реклама қилишини хозирча шарт эмас... Беҳазил айтиялан. Телефон рақамини таҳририятдан олишингиз мумкин. Ҳаётда яхши-ёмон кунлар бўлиши табиий. Ҳалим Ҳолмуродов, Қашқадарё вилояти Карши шахри.

Илгари амалда бўлган оила қонучилигига эр-хотинларнинг фақат қонуний (расмий) мулк тартиби мавзум эди. Ҳозирги вақтда бу тартиби сақлаб қолиши билан бирга, мулкнинг шартномавий тартиби ҳам ўрин берилди ва у «никоҳ шартномаси» деб аталади.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси қонучилигига янгилаш, бўлган никоҳ шартномаси илик бор киритилиб, биринчи марта эр ва хотин мулкнинг шартномавий тартиби баён этилди ва бундай шартнома тузиш мумкинлиги белгиланди. Уни тузишдан мақсад никоҳлачунчилар мулкни ҳуққи ва бурчларининг

НИКОҲ ШАРТНОМАСИ ҚАЧОН ҚОНУНИЙ КУЧГА КИРАДИ?

ҳимоя қилинишини таъминлаш, тадбиркорлик ривоҷланаётган ҳамда хусусий мулкчилик мавжуд бўлган даврда эр-хотиннинг мулкка бўлган муносабатига аниқлик киритишидир.

Ушбу шартномани тузувчилар (субъектлар) фақат никоҳга кириувчилар ва никодаги эр-хотинлар бўлади. Уни тузиш учун хоҳлаган хотариусга муроҳат килиш мумкин. Вакил орқали тузишга йўл кўйилмайди.

Никоҳ шартномасини тузишда хотариусга ФХДЭ органларидан никоҳни давлат рўйхатидан ўтказишни сўраб ариза бергани ҳақидаги маълумотнома ҳамда мазкур битимиштари тасдиқлаш учун ён кам иш ҳақининг 50 фоси миқдоридаги давлат бохси (тариф ҳақи) тўлағланганини тасдиқлови чипта тақдим этилади.

Никоҳ шартномасини эр-хотиннинг келишиши билан исталган вақтда ўзгарилиши ёки бекор қилиниши мумкин. У қандай тузисиган бўлса ўзгарилиши ёки бекор қилиниши ҳам шундай шаклла амалга оширилади.

ҲУҚУҚ ВА БУРЧ

кий хукмлардан ва келаҳажда улар кўлга киритилиши мумкин бўлган мул-мulk ва мулкий ҳуқуқлардан ҳам иборат бўлиши мумкин. Бу шартнома никоҳ қайд килинишидан олдин тузилса, фақат никоҳ тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки унинг ҳуқуқи тартибини ўзгаририш, шу билан бирга, эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

Мазкур шартнома нафақат эр-хотиннинг мол-мulkини вуҳудига келтириши ёки тузилганидан сўнг қонуний кучга киради, ак холда, шартнома бекор бўлган хисобланади.

НОМИЗНИ ТОШГА ЭМАС, ЮРАККА ЁЗАЙЛИК

БИРИНЧИ ВОКЕА

Асқар ўзининг бўйи баробар салобатли мармар тошни танлади. Сангтарошга ёзилажак сўзлар билан онасининг суратини колдириди-да, бозорга шошилди.

Шанба куниниң базми. Узатяпти. Отаси ҳам тўй аралаш «Онангга тош кўясан» деб турбি олди. Ўзи, уч йилдан бўён эсга ҳам келмаган экан. Ўйлаб қараса, яқин ўртада қабр бошига отасидан бўлак ҳеч ким бормабди.

«Отам билан онам ёмон яшамадилар» деб ўйлади Асқар. «Ейиш, ичишдан ҳам кам бўлишмади, хажга жўнгатди».

Мана, суратининг тагига катта-катта ҳарфлар билан «...ҳожи она» деб ёздириб, тошнинг энг зўрини қабрига кўйдираяпти. Тўрт сатр шеър ёздиришини ҳам исидан чиқармади.

... Асқар тошни олишга келганида онасининг суратини кўриб бир сесканди. Тирикдай-а!

Сангтарошнинг шаънига ичидан тассанно ўқиди. Аммо пул бераётганида келишилган нархдан кам берди. «Колганичи?» деган савол назар билан қараган устага:

— Кеча тайёр бўлиши керак эди. Келиб, овора бўлдим, буюртма ўз вақтида бўлмайдими? — деди.

У ҳам оғир, вазминроқ эканни, индамади. Ичи оғриди. У тош ўйнаётганида зарраси кўзига кириб, бир кун азобланганини айтиб ўтиради. Бу йигит қаброшни она ризолиги учун, уни зиёрат килишга борганида адаштирумай топиб бориш учун эмас, шон-шуҳрат учун, «Онасиға фалон нарҳдаги мана бундай тош кўйиди» деган обрў учун олиб кетаётгани аён эди.

Асқар тошни ховлисига олиб бориб кўйди. Келган-кетган кўриши учун шундай қилди. Тошни қабр тепасига ўрна-

тиб келиб, тўйни бошлиб юборди. Дастурхонга кўйилган ноз-неъмат, ичимликларнинг хилма-хиллиги маҳаллада дувдуд гап бўлди.

ИККИНЧИ ВОКЕА

Қабристон назоратчиси дарвоза олдига келиб тўхтаган «Нексия»га пешвуз чиқди. Ундан уч нафар қадди-комати келишган йигитлар тушиб келиди. Хатти-харакатларидан улардан бири — бошлилк, ёнидагилари — ҳожатбарорлари.

— Отам вафот қилдилар. Шуларга жой...

Назоратчи раҳбарнинг гапи тугамай, уларни ичкарига бошлади. Тартибида кўра охирги қаброшни она ризолиги учун, уни зиёрат килишга борганида адаштирумай топиб бориш учун эмас, шон-шуҳрат

учун, «Онасиға фалон нарҳдаги мана бундай тош кўйиди» деган обрў учун олиб кетаётгани аён эди.

— Отамнинг жойи мана шу ер бўлади! — Ахир, у ерга ҳали ҳеч кимни кўйиш мумкин эмас. Ўйдик жойда биттагина қабр турса... Қолаверса, кейин бошқалар ҳам ўзлари хоҳлаган жойни танлаш-

га тушишади... Тартиб деган нарса бор... — Айтганини қилинг!

Назоратчининг оғзидағи оғзида, бўғзидағи бўғзида қолди.

Кун яримламай Ўйдик жойда янги қабр пайдо бўлди. Орадан ҳеч кинча кун ўтмай қабрнинг атрофи мармар билан уралди, гуллар экилди. Шу асно талайгина жой банд қилинди. Қабристонга кирганчик-қан ўрга алоҳиди бир назар ташлади.

Одамлар «Епирай, тириклар бир-бirlаридан ўтказиб иморат солишини ту-

шунса бўлар, мархумларга бу қадар дабдабанинг нима кераги бор экан? Ҳамма бир хил бўладиган жойда ҳам тоифага ажратиладиган бўлибди-да», деб ўтадиган бўлишиди...

УЧИНЧИ ВОКЕА

Ойхумор болаларини барвафт ўйтотди.

— Туринлар, бугун қабристонга бориб дадангинг қабрни тозалашимиз керак. Ўт босиб ётган бўлса, кўрганлар нима дейди?

Ўзи тошойна олдинга бориб, пардо-андозини қилди.

Улар боришиганида қабристонга кўпчилик келиб бўлган экан. Бола-чақа, хотин-ха-

лах. Бирор Қуръон тиловат қиласяпти, бирор қўчат экаянти...

Ойхумор болаларига қабр устини қоплаган кўм-кўк гиёхларни юлдири, шу билан қабрни тозалаган бўлди. Сўнг бори ҳамасбини учратди-ю, ҳасратта берилиди. Қабрлар оралаб боришиар экан, қаерда эканликларини унтидилар гўё. Ора-чора сухбатдо «Э, мана бу кинини танирмидин?» деса, сўз ўша киши ҳакида бўлар, «Фалончиям шу ерга кўйилган экан-да», деб мавзу бошқа ки-

шига кўчарди. Сўнг сухбат ўзани яна бошқа томонга бурилиб кетарди. Танишиб-билиш ҳақуда яхши ёмон сўз айтиб қабристондан чиқди. Уларнинг йўли «Келиб яхши иш қилдик» деган хуласа билан иккى ён айриди. Бор-йўғи шу...

Бу воқеаларнинг ҳаммаси ҳаётий. Уларни хикоя қилмоқдан мурод нима?

Одатда қабр зиёратида адашиб кетмаслик учун белги — тош қўйдилар. Бугун мана шу оддий нарса ҳам дабдаба тусини олмайтилими? Қумматдо баҳо тошлардан мархумга не наф? Ахир, дунё моли тириклар учун эмасми?

Мархумлар руҳини шод этмоқчи бўлганни кўшилмоқдан мурод нима? Мархумлар руҳини шод этмоқчи бўлганни кўшилмоқдан мурод нима? Мархумлар руҳини шод этмоқчи бўлганни кўшилмоқдан мурод нима?

Биз қабристон зиёрати одоблари ҳақида нималар биламиз? Расулулоҳ (с.а.в.) бир саҳобага «Оёқ кийиминг овонини пасайти, қабр ичидағи руҳларга озор берасан» деган эканлар. Демак, қабристонда дунё сўзларидан сўзламаслик, оҳиста, худди тириклар орасида юргандек одоб билан, қабрлар босмасдан зиёрат килиш керак экан.

Қабристон — бу дунёнинг ниҳояси, охиратнинг остонаси. Ўша манзилга етгунча килаётган ишларимизга разм солиб олайлик. Қибрга берилиб, дабдаба-бозлиқ қилимайтилими? «Мен сендан камми?» тарзида қабрлар бошига кўйлаётган улкан мармар тошларга сарфланган пуллар болалар ризикдан эмасми? Ўшан тириклика, бошқа савоб ишларга сарфлассангиз ўтганлар руҳи шод бўлади-ку! Жуда кўп ёдгорлик тошларига ёзилган сўзларнинг кўйирогига «Фалончидан» деб ҳам кайд этиб кўйилади. Мархум-ку кимданлигини ўқиёлмас, демак, тош шон-шұхрат учун экан-да!

«Шодлик ошса, мозор орала, Гаминг ошса, дарё ёқала», — деб бежис айтишмаган доноларимиз. Яқинларнингни зиёрат килишин унту-мадинизмиз? Қабристон — ибрат манзили. Зиёратдан сўнг... Кўнглигиздан қандай ўй-фиқрлар кечди, азизлар?!

Бахор ХОЛБЕКОВА,
«Оила ва жамият» мухабири.
Сирдарё вилояти.

БУНИ ҲАЁТ ДЕЙДИЛАР

Тўлғоғи бошланган Нурия тўлғуҳонанинг 4-қаватидан ўзға паста тушаётб, рўпара-да катта-катта ҳарфлар билан ёзиз кўйилган ўшуб сатрларга кўзи тушди.

Аёл ердан чиқкан эмас, У эр ҳарзак боласи.

Эркак кўйдан тушган эмас,

Аёл унинг онаси.

Ё тавба, шу тўрт мисрда қандайдан маъно ако ёттирилган? Устига устак тўлғуҳона тўри бўндай шеърнинг ўрними? Ё бу менга ўшаган «қизга бой» она-ларни топишиши? Ахир, бу юпанч инсон дилини орбитади-ку?

Хозир Нурия тўртинчи фарзандини дунёга келтириш арафасида турбиди. Ҳомилади беш ойлигига ультратортушга тушганида шифокор чакалоқнинг юрак урушни, мия фаолитининг ривоҳланиси ижобий, сув мидор меъёрда, умуман олганда ҳомила соғлом ривоҳланаётгани, жинси қиз эканлигини аниқлайди. Эри ўғил фарзанд-ку тутаётганини у жуда яхши биларди. Аммо тўртинчи ҳам қиз эканлигини айтишаси, барibir сўрайди. Ўғил экан деса, қизи туғлиганидан кейин ёлғон гапириганига иккى баробар дакки эшитади.

Ўзи шундок ҳам Нурияга нисбатан эри совуқ мумалада бўлиб қолган. Учинчи қизини дунёга келтирганида у тўлғу-

ЭРКАК КЎЙДАН ТУШГАН ЭМАС...

хонадан синглиси билан уйга қайтанини, эри шу куни тоққадам олгани кетиб қолганини эслади. Овсини кетма-кет икки ўғил фарзанди бўлганидан кейин уларнинг муносабатлари худди бегоналардай бўлиб қолган. Ҳомиладор аёл вужудиди ўғилми, қизми соғ-омон дунёга келтиришни истайди. Нурия хәйлга чўмган кўйи бир нуктага тикилиб қолди.

Ўғил ҳам, қиз ҳам фарзанд-ку, берганига шукр килса бўлмасмикин? Ахир тўрикоғи зорлар қанчача... тўққиз ой вуҷудиди кўтириб ёриб, уни «икки йўл» ўтрасида туриб, дунёга келтириши қанчалар кийин, шунчалар сабрталаб кийин тушуншимайди? Кўзи ёртётган аёлга лоақал узоқдан қараб туришада етариғида ўзашарнинг ғизи? Қизи кетиб қолди. Ахир, тўрикоғи зорлар қанчача... тўққиз ой вуҷудиди кўтириб ёриб, уни «икки йўл» ўтрасида туриб, дунёга келтириши қанчалар кийин тушуншимайди? Кўзи ёртётган аёлга лоақал узоқдан қараб туришада етариғида ўзашарнинг ғизи? Қизи кетиб қолди.

Бенона Нурия ортиқ чидаб туролмади, ерга ўтирганча ўнграб йиглаб юборди.

Бошидан ўтган кўргулликларни ўйлаб, белидаги оғрикни ҳам унтугаётганди. Даунга тўргуҳдан олдин ультратровушнинг натижаси қофозини кўриши кераклигини айтганди. Нурияни ҳамширанинг овози сергаклантириди.

— Хой, келинай, келақолинг сизнинг навбатингиз.

Шифокор ҳомилади текшишаркан, Нурия худди мўъжиза кутгандан сўради:

— Ола, ўғилми, қизми?

— Қизалок.

Навбат «Тўғрүк бўлими»га кириш эди. Бу гал ҳам Нурия бош бар сабор иродасининг устидан голиб чиқди ва ниҳоят, атроғни чакалоқнинг чинқирик овози тутиди...

Энди у хотиржам нафас оларкан, доя аёл чақалоқни кутгарганча:

— Кўптуғ бўлсин, ойиси, пахлавон ўғил кўрдингиз, — деганда, ҳайратдан қотиб қолди.

У қўн ёшларни тўхтата олмас, тиним шившиларди: «ЁХудойим, етказганинга шукр...»

Барно МИРЗААҲМЕДОВА

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ ҚАЛДИРФОЧ ХИСЛАТИ БЎЛМАСМИ САБОҚ?

Мехрибон қўшинингга сен ҳам яхши бўл,

Шаънига айтмалаги бематни сўнни.

Киприкдан ибрат ол, сергак ҳамиши.

Ҳас-гарддан асрайди дошмо кўзни.

Гўрда ҳам бўйнида бўларкан кишиан.

Хадисда ёзилган: «Бергувчи қўллар, Олгуччи қўллардан ҳамиши афзал»

Беҳуда эмаски, жаннат эшиги

Сахиға очилур ҳаммадан аввал.

Мехр-оқибатсиз кимсалар учун

Қалдирғоч хислати бўлмасми сабоқ?

Бир марта шу курб кетган манзилин

Тез-тез ўқибат турар, утумас

хар чоқ.

Назрulloҳ ОРИФИЙ,

Термиз давлат университети доценти.

BOLALAR DUNYOSI

Sahifamizning ushbu soni
Toshkent shahri Hamza tumanidagi 244-umumta'lum
maktabining iqtidorli o'quvchilari ijodiga bag'ishlanadi.

ORZULARI OSMON BOLALAR

Shohida Isoqova — 7-⁺ sinf o'quvchisi. Uning orzusi — modelyer bo'lish.

Shohida, sizni yoshingizdagl qizlar ko'proq shifkor, yurist yoki jurnalist bo'lishga qiziqishadi. Modelyerlikka qiziqishingizga nima turtki bo'lgan?

Oyijonimning aytishlaricha, to'rt-besh yoshimda qo'llimga qog'ozmi, biror matomi tushib qolsa, qirgib, mayda bo'lakchalarini bir-biriga yopishtrib tikishga harakat qilarkanman. Oyijonim qo'llingin kesili olasan, deb qaychi bermasa, injilqil qilib yig'larkannan. Maktabga borganimda bichish-tikishga qo'llim anchal kelib qolgandi. Qarindoshimiz Feruza opam biznikida yashab, chevarlik kursida o'qirdi. Ortib qolgan materiallarni menga berardi. Birinchi marta mustaqil ravishda qo'g'irchog'imga kiyin tikkaman, so'nq liboslarini qanday tikish haqidagi menda tasavvur paydo bo'ldi. Qo'llimga qanday jurnal tushsa, undagi liboslarga qarab o'zim ham surat chizaman. Suratlarni soni 50 dan oshib qoldi.

Tikish-bichish sirlarini ko'proq kimdan o'rganasiz?

Bu borada menga ko'proq mehnat fani o'qituvchimiz Fazilat Mamarasulova yordamlashadi. Tikkan libostarimni, suratlarni ko'rib, kamchiligidimi to'g'irlab beradi. Nimalarga e'tibor berishim kerakligini aytadi. Ko'pincha uy

yumushlarini bajarayotganimda yoki ovqatlanib o'tirganimda, yangi fikr kelib qolad. Ba'zida bir suratni 10-15 martalab chizaman. To yangi libosdan ko'nglim to'Imaganicha qayta-qayta chizaveraman.

Ko'proq qanday uslubda liboslar yaratishga harakat qilasiz?

Ham milliy, ham zamonaviy uslubini o'zaro uyg'unlashtirishga intilaman. Orzuym — Samarqand shahrining Registon maydonida milliy liboslarim ko'rgazmasini o'tkazish.

yopishtrib, xomaki maketini yasab olaman. So'ng qog'ozlarni yelimlab, hosil bo'lgan o'ynichoqlarni o'ziga xos rangga bo'yab chiqaman. Ba'zida kuchukcha yoki mushukchaning qulog'i yo burnini yasash uchun soatlab o'tirishga to'g'ri keladi. Gohida eng qiyin o'ynichoqlarni ham bir o'tirishda yasayman. Menimcha, bu kayfiyatga bog'liq bo'lsa kerak.

Shu kungacha kuchuk, o'dak, vaza, dengiz mushugi, qo'ziorin va boshqa o'ynichoqlarni yasadim. Bu ishda menga mehribonlik uydigi ustozim Shahnoza Roziqova yordam beradi. Yana do'starim orasida ham o'ynichoq yasashga qiziqib, menga yordam beradiganlari ko'p. O'tgan yili «Yangi avlod» tanlovida qatnashib, «Eng jozibali rang-tasvir» nominatsiyasi bo'yicha rag'batiqanturuchi mukofot bilan taqdirlardim.

DIQQAT, TANLOV!

Aziz o'g'il-qizlar! 2010-yil yurtimizda «Barkamol avlod yili» deb e'lon qilinganidan xabariring bo'lsa kerak. Shu munosabat bilan gazetamiz tahririysi «Barkamollik sari yo'li» deb nomlangan INSHOLAR TANLOVIni e'lon qiladi.

Tanlovda 8 yoshdan 16 yoshgacha bo'lgan o'quvchilar ishtirot etishlari mumkin. Bu o'ziga xos sinov may oyining birinchi o'n kunligiga qadar davom etadi.

30-sonli Mehribonlik uyi tarbiyalanuvchisi Sherzod Xoliqov ham shu maktabda tahsil oladi. U figural o'ynichoqlarni yasashning ashaddiy ishqibosi.

O'ynichoqlarni asosan oddiy oq qog'ozdan yasayman, — deydi Sherzod biz bilan suhbatda. — Buning uchun biror o'ynichoqni olib, uning ustiga qog'oz

1-iyun — Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni arafasida uch nafr g'olib aniqlanib, tahririyatimizning maxsus sovg'alarini bilan taqdirlanadi.

USTOZLARIMGA

Ilk bora tutqazib qalam qo'llimga, Umid uchqunini solgan dilinga. Shu sabab intilib doimo o'g'a, Siz ila oshnoman, changoq bilimga. Qilgan xatolarni kechirib beun, Yomonlik otini o'chirib beun. Halollik yo'lini ko'rsatgan doim, Sizsiz azizlarim, ustoz-muallim. Qurong'u yo'llarda chiroqsiz bizga, Sizsiz aylanaman keraksiz izga. Yaxshilik tilaysiz o'g'il-u qizga, Om'on bo'ling doim, ustoz-muallim. Nur ham quyoshisz bo'lmaganidek, Qush ham qanotsiz uchmaganidek, Daraxt ham ildizsiz o'smaganidek, Charog'on oftobsiz, aziz ustozim!

BAHOR

Ayoz ketib, erib ketdi qor, Tog'larda ochilar endi lolalar. Chug'urlay boshlaydi bog'da bulbullar, Ko'chaga shoshilar shaddod bolalar. Olis-olislaraga uchirib varrak, Shodon qiyqirishar uning zavqidan, Talashib-tortishib, chopar timmayin, Bolalik, yoshlikning jo'shchin shavqidan. Ariq bo'yalarida ungan yalpizlar, Qizlar terib solar savatchasiga, Onalar tandirni qizdirib lov-lov, Kulchalar yopadi qishloqchasisiga. Bu damlarning har oni uchun, Uyg'onaman shukr etib saxar, Rahmat senga bizlarni yo'qlab, Kelganan uchun, azizam Bahor!

Zarina JUMANAZAROVA,
8-⁺ sinf o'quvchisi.

AYOL

Chehrasida ostob chaqnasa, Manglayida baxt charaqlasa. Mangu muhabbat yarlaqasa, Onadir dunyoda eng baxtli ayol!

Bizga yorug' hayot tilagan, Bekam, to'kis iqbol tilagan. Farzandiga kamol tilagan, Onadir dunyoda eng baxtli ayol!

O'g'il-qizi iyomli bo'lsa, Xonadoni sultonli bo'lsa, To'yi qo'shiq, dostonli bo'lsa, Onadir dunyoda eng baxtli ayol!

Qurimasa guli, rayhoni, To'yxonadir shu xonadoni, Yelka tutsa elga o'g'loni, Onadir dunyoda eng baxtli ayol!

Maktabda o'tkazilgan tadbirlardan lavhalar.

O'YLAB KO'RING!

O'tgan safar berilgan savollarga eng to'g'ri javobni Buxoro shahridagi 35-maktabning 6-«A» sinf o'quvchisi Madina Aminova yo'llabdi.

Quyida savollarning to'liq javoblarini e'tiboringizga havola qilamiz.

- Eng kuchli qush oldinda uchadi. Suv kemaning tumbshug'i va pushtagi(kil)ni sidirib o'tgani singari, havo ham yo'boshchi qushning tanasini sidirib o'tadi. Gala yonboshining o'tkir burchakli bo'lishi ham shu bilan izohlanadi. Qushlar shu burchak ostida oldinga oson harakat qiladi va qarshilik minimumini instinctiv tarzda sezib, har biri yetakchi qushga nisbatan to'g'ri yo noto'g'ri vaziyatda ekanini bila oladi. Qushlarning zanjirsimon bo'lib uchishiga yana bir sabab — oldingi qushning qanot qoqishi havo to'liqini hosil qiladi, bu to'liqin tufayli energiya ko'chib, ortda qolayotgan zaifroq qushlarning qanotlari harakatini yengillashtiradi. Shunday qilib, yonma-yon yoki zanjir bo'lib uchayotgan

qushlar havo to'liqini bilan o'zaro bog'langan bo'ladi. Agar vaqtning ma'lum momentida qushlar qanotining uchini tasavvurimizda bir chiziq bilan tutashtirsak, sinusoida hosil bo'ladi.

2. Oldinga tex suzish uchun katta hajmdagi suvni orqaga itarish kerak, suzgich pardalar shuning uchun ham keng va yassi shaklida bo'ladi. Panjalar oldinga harakat qilganda, pardalar bukilib, qarshilik ozayadi. Jonivorning rostlangan panjalari orqaga harakatlanganda esa yetarli miqdordagi sunidirib, o'zi oldinga tez siliydi.

3. Barglar daraxting tik sirtini ancha kengaytiradi, shamolning ta'sir kuchi shunga bo'liq ravishda ortadi.

Yangi savollar:

1. Nega bug'doy boshoqlagan payti shamolda tex yotib qoladi-yu, suli esa kam zararlanadi, deyarli simaydi?

2. Yuk orqalab ketayotgan odam nima uchun oldinga egiladi?

3. Toshbaqa to'ntarilib qolsa, nega o'z kuchi bilan o'nglana olmaydi?

ДУШАНБА 5**ОЗБЕКИСТОН**

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгиги наволар».
8.00 «Таҳтилнома».
8.40 ТВ - анонс.
8.45 - 9.45 «Манъавият» дастури.
9.45 «Болалар дунёси».
10.15 «Мехрибон тулки».
11.00 «Ахборот» /рус./.
11.15 «Бойчак» В/Ф.
11.50 «Кўқум шукуру».
12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
12.50 «Аёл бахти».
13.10 «Ватан манзиллари».
13.35 «Флиппер ва Лопака» М/Ф.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ватанпарвэр».
15.05 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ташабус - 2010».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Тарих кўзигуси».
17.35 «Эртаклар - яхшиликка етаклар».

18.05 «Олтин мерос».
18.15 Миллий сериал: «Тақдир йўллари».
18.50 «Менинг оиласи».
19.30 «Ахборот» /рус./.
20.05 ТВ - анонс.
20.10 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
20.45 «Ватанимни кўйлайман».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ - анонс.
21.40 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Мен ёшлини ма».
21.55 «Муҳаббат фасли».
22.35 «Иклим».
22.40 ТВ - анонс.
22.45 «Моби Дик». Т/с.
23.45 - 23.55 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.30 «Даврингин боласи».
7.40 «Миллий мультифильм».
8.00 «Голиб». Т/с.
8.40 «13-студия».
9.00 «Гўзаллик ортида».
9.50 «Баркамоллик сарис».
10.00 «Давр». Хафта якуни.
10.30 «Баркамоллик йўлидан».

СЕШАНБА 6**ОЗБЕКИСТОН**

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгиги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Манъавият» дастури.
9.40 «Бизнинг кутубхона».
10.00 Сурхондад вилоятли телерадиокомпанияси на-
мойиш этади:
«Замонавий технология - та-
раккӣёт омили».
10.20 «Муҳаббат фасли».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Тақдир йўллари».
11.50 «Ахборот» /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
12.55 «Итифоқ».
13.00 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
13.35 «Флиппер ва Лопака».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Радиога ташири».
14.35 «Эркин иқтисолидёт».
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Маҳалла».

16.30 «Кўқум шукури».
16.40 «Икки дарё оралиғи-
да».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Худудлар хаёти».
17.35 «Эртаклар - яхшилик-
ка етаклар».
17.55 «Тақдир йўллари».
18.25 «Сэҳатъя марҳабой».
18.50 «Кун мавзуси».
19.00 «Навонийин англаш».
19.30 «Ахборот» /рус./.
20.10 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
20.45 «Ватанимни кўйлай-
ман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «Муҳаббат фасли».
22.45 «Моби Дик». Т/с.
23.45 - 23.55 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.30 «Даврингин боласи».
7.40 «Миллий мультифильм».
8.00 «Голиб». Т/с.
8.40 «Яшаш сирлари».
9.00 «Гўзаллик ортида».
10.00 «Давр».
10.10 «Кишилк тараққиёт».
10.30 «Меҳр ва меҳнат».

ЧОРШАНБА 7**ОЗБЕКИСТОН**

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгиги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Манъавият» дастури.
9.40 «Ажойиб қўнғироқча».
10.00 «Чорхара».
10.15 «Муҳаббат фасли». Т/с.
11.00 «Ахборот».
11.15 «Кун мавзуси».
11.25 «Тақдир йўллари».
12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
13.00 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
13.35 «Флиппер ва Лопака».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ойдин хаёти» - Ток-шоу.
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Ўйла, Изла, Топ!».
16.40 «Икки дарё оралиғи-
да».
17.00 «Ахборот».
**17.15 «Талимга эътибор -
келаҳакка эътибор».**

17.35 «Эртаклар - яхшилик-
ка етаклар».
18.05 «Тақдир йўллари».
18.35 «Саломат бўлинг!».
18.55 «Камолот останаси».
19.30 «Ахборот» /рус./.
20.05 ТВ - анонс.
20.10 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
20.45 «Ватанимни кўйлай-
ман».
21.00 «Ахборот».
21.40 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Мен ёшлини ма».
21.55 «Муҳаббат фасли».
22.35 «Иклим».
22.40 «Моби Дик». Т/с.
23.40 - 23.50 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.30 «Даврингин боласи».
7.40 «Миллий мультифильм».
8.00 «Голиб». Т/с.
8.40 «Соғлиқ - бойлик».
9.00 «Гўзаллик ортида».
10.00 «Давр».
10.10 «Автопатруль».
10.30 «Ватанпарвэр».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00 «Тугаш тақдирлар».

ПАЙШАНБА 8**ОЗБЕКИСТОН**

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».
7.50 «Тонгиги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.40 «Манъавият» дастури.
9.40 «Цирк, цирк, цирк».
9.55 «Аёлар карга» М/Ф.
10.15 «Муҳаббат фасли».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Тақдир йўллари».
11.50 «Ахборот» /инглиз/.

12.00 «Ассалом, Узбекистон!»
13.00 Миллий сериал: «Умидингни сўндириш».
13.35 «Флиппер ва Лопака».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Бук аждодларимиз».
14.40 «Тараққиёт ва фаронвонлик сарис».
15.10 «Олам ва одам» дастури: «Замин гаройиботлари».
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Кўқум шукури».
16.20 «Корақалпок урканичи-
ри».
16.40 «Икки дарё оралиғи-
да».
17.00 «Ахборот».

YOSHLAR

17.15 «Диёр».
17.35 «Эртаклар - яхшилик-
ка етаклар».
18.05 «Тақдир йўллари».
18.35 «Кун мавзуси».
18.55 «Бизнес ва мен».
19.05 «Бир жонига изидан».
19.30 «Ахборот» /рус./.
20.10 «Умидингни сўндири-
ш».
20.45 «Ватанимни кўйлай-
ман».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Хонданон».
22.05 «Муҳаббат фасли».
22.50 «Тиник дарё мавж-
ларни». Т/с.
23.50 - 24.00 «Очун».

10.50 «Бугундан эсадлики».
11.10 «Мўъжизавий дунё».
12.00 Миллий сериал: «Ту-
таш тақдирлар».
12.50 «Келажак эгалари».
13.00 «Даврингин боласи».
13.10 «Болалар табассуми».
13.20 «Кора ўрдак». М/с.
13.40 «Томоша».
14.00 «Салом, ёшлар!».
14.30 «Бугун».
15.00 «Хаётбахш наволар».
16.00 «Давр».
16.10 «Даврингин боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 «Ката танафус».
17.00 «Парилар салтана-
ти». Б/к - 1.кисм.
18.10 «Кишилк тараққиёт».
18.30 «Кўқум наволари».
19.00 «Давр».
19.30 «Тугаш тақдирлар».
20.20 «Автопатруль».
20.40 «Уй бахори».
21.00 «Гузалик ортида».
22.30 «Ер остига саёҳат».
00.10 «Сайёрамиз кудрати».
1.00 «Салом, ёшлар!».
1.30 «Табиат киёфалари».
2.00 «Давр».
2.30 «Хаёт-мамот» Т/с.
4.10 «Таранни».
5.00 «Юрт тинчлиги».

5.05 Киноклассика: «Авто-
мобилдан сайданинг».
6.30 «Yoshlar-FM».
6.55 «Баркамол авлод».

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 «Анонс».

8.35 «Ут чирчурчилар», Б/Ф.

10.25 «Мумтоз наволар».

10.30 «Эсмेरальда» Т/с.

11.00 «Карвонсарай».

11.10 «Сағарзуплар ороли».

11.30 «Осимондаги болалар».

13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунёй» теледастури.

14.55 «Ўйларим».

15.00 «Пойтахт».

15.10 «Эсмेरальда» Т/с.

15.40 «Даҳақ, даҳақ».

16.40 «Афсонавий мамла-
кат». М/Ф - 1.кисм.

17.20 «Карвонсарай».

17.30 «Болаликка қайтиб».

18.00 «Пойтахт».

18.20 «Анонс».

18.25 Миллий сериал: «Ўзи
йланмаган сочи» 19-кисм.

19.00 «Ош бўлсин».

19.30 «Давр».

19.40 «Даврингин боласи».

19.50 «Тошкентнинг имлам-
санлари».

19.60 «Чин муҳаббат». Т/с.

20.00 «Пойтахт».

20.20 Бизнес «Пойтахт».

20.25 «Телекуър-маркет».

21.00 «Радио». Х/Ф.

21.30 «Салом, Тошкент!»
21.40 «Карвонсарай».

21.50 «Эсмेरальда». Т/с.

21.90 «Пойтахт».

22.00 «Репортаж». Т/с..

22.10 «Радио». Х/Ф.

22.30 «Салом, Тошкент!»
22.40 «Репортаж».

22.50 «Мадленец на прогул-
ке». Х/Ф.

22.90 «Салом, Тошкент!»
23.00 «Салом, Тошкент!»
23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Пойтахт». Т/с.

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

23.60 «Менинг маҳаллам».

23.70 «Менинг маҳаллам».

23.80 «Менинг маҳаллам».

23.90 «Менинг маҳаллам».

23.10 «Менинг маҳаллам».

23.20 «Менинг маҳаллам».

23.30 «Менинг маҳаллам».

23.40 «Менинг маҳаллам».

23.50 «Менинг маҳаллам».

13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтакт». Т/с
15.15 «Эсмеральда». Т/с
15.45 «23, даражали бур-
чак остида». Х/ф.
16.35 Жаҳон мусикаси дур-
даналари. И. Штраус.
16.45 «Сеними, шошмай
тур!» М/ф.
17.05 «Мулоҳаза учун мавзуз».
17.35 «Менинг маҳаллам».
18.00 «Пойтакт».
18.25 Милий сериал: «Ўзи
уйланмаган совчи» - 22-кисим.
18.50 «Репортаж».
19.00 «Адолат тарозиси». Т/
с 1-кисим.

20.00 «Пойтакт».
20.30 «Ачинк ёлғон», Т/с.
21.05 «Бизнис футбол».
21.30 «Пойтакт». /рус./.
21.55 «Экономическое
ревю».
22.05 «Телекурьер-маркет».
22.15 «Гарах». Х/ф.

SPORT

17.15 ХАБАРЛАР.
17.25 Болалар майдончаси:
«Дастхат».
7.55 «Универсиада - 2010».
8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».

ЖУМА 9

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Олам ва одам» дасту-
ри: «Экспедиция».
7.50 «Тонги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.40 - 9.35 «Мъльявият»
дастури.
9.35 «Заргалор». М/ф.
9.55 «Таълима гэтибор -
келаҳакка эътибор».
10.15 «Мұхабbat фасли».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Кун мавзуси».
11.30 «Тақдир йўллари».
12.00 «Ассалом, Узбеки-
стон!»
12.55 «Умиднинг сўндири-
ма».
13.25 «Бизнес ва мен».
13.35 «Флиппер ва Лопака».
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ҳаёт манзаралари».
14.30 «Бир жиноят изидан».
14.50 «Очун».
15.10 «Олам ва одам» дасту-
ри: «Замин гаройботлари».
16.00 «Узбекистон - умумий
уимиз».
16.30 «Қўйлам шукухи».

16.40 «Икки дарё оралиги-
да».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Саломатлик дастури».
«Болалар сайдераси»:
«Эртаклар - яхшилика
етаклар».
18.00 «Олтин мерос».
18.10 «Очик дар», Ток-шоу.
18.50 «Минг бир ривоят».
18.55 «Хидоят сари».
19.30 «Ахборот». /рус./.
20.10 Милий сериал: «Уми-
динги сўндирима».
20.45 «Ватанини куйлай-
ман».
21.40 «Ахборот».
21.40 «Буқоқ ажодларимиз».
22.05 «Мұхабbat фасли».
23.10 «Тиник дарё мавх-
лияти». Т/с.
00.10-00.20 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!».
7.30 «Даврингин боласи».
7.40 «Милий мультифильм».
8.00 «Голіб». Т/с.
8.40 «Автолатруль».
9.00 «Гузаллик ортида».
10.00 «Давр».
10.10 «Чемпион».

ШАНБА 10

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Иклим».
**7.05 Милий кино: «Мехри-
бонгинам» - 1-кисим.**
7.55 «Тонги наволар».
8.00 «Ахборот».
«Болалар сайдераси»:
8.35 «Бизнинг кутубхона».
8.55 «Ўрмон эрталлари». М/
ф.
9.35 «Мусика дүнёси».
9.55 «Минг бир ривоят».
10.00 «Хидоят сари».
10.20 «Чинсон».
10.40 «Оналар мактаби».
11.00 «Мұхабbat фасли».
T/с (Якунловичи кисм)
23.05 - 23.15 «Очун».

«Болалар сайдераси»:
16.55 «Ўила, Изла, Топ!».
17.35 «Эртаклар - яхшилика
етаклар».
17.55 «Коркалпок навола-
ри».
18.05 «Дўст». В/ф.
18.30 «Саломатлик сирлари».
18.50 ТВ - анонс.
18.55 «Бахшийна».
19.00 «ТВ - шифокор».
19.05 «Анъана».
19.25, 20.00, 20.55 Эълон-
лар.
19.30 «Ахборот». /рус./.
20.05 ТВ - анонс.
20.10 Милий сериал: «Ден-
гиздан томчи».
20.45 «Бахор кўшиклари».
21.00 «Ахборот».
21.40 «КиноТеатр».
22.05 «Мұхабbat фасли».
T/с (Якунловичи кисм)
23.05 - 23.15 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Салом, ёшлар!».
7.30 «Даврингин боласи».
7.40 «Милий мультифильм».
8.00 «Голіб». Т/с.
8.40 «Уйидаги фариштам».
9.00 «Гузаллик ортида».
10.00 «Давр».
10.10 «Катта танаффус».

ЯКШАБА 11

6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
7.00 «Иклим».
**7.05 Милий кино: «Мехри-
бонгинам» - 2-кисим.**
7.55 «Тонги наволар».
8.00 «Ахборот».
8.35 ТВ - анонс.
«Болалар сайдераси»:
8.40 «Нега шунакат?» М/ф.
9.35 «Кўшигим - жон кўши-
гим».
9.55 ТВ - анонс.
10.00 «Минг бир хунар».
10.15 «Саломатлик сирлари».
10.35 «Ойдин ёйт». Ток-шоу.
11.20 «Дўст». В/ф.
11.45 «Ортим бўйлаб» дас-
тури: «Чашмалар».
12.00 «Ассалом, Узбеки-
стон!»
13.00 «Иклим».
13.05 «Бахшийна».
13.10 «Анъана».
13.30 Xинд киноси: «Ҳаёт-
да хамма нарса блуди».
16.35 «Иклим».

«Болалар сайдераси»:
16.40 «Болалар дүнёси».
17.10 «Олтин оҳу». М/ф.
17.55 ТВ - анонс.
18.00 «Заковор».
19.00 ТВ - анонс.
19.05 «Рангиг дунё».
19.25, 20.00, 20.55 Эълон-
лар.
19.30 «Таҳлилнома». /рус./.
20.10 Милий сериал: «Ден-
гиздан томчи».
20.40 «Кўнгил кўшик истай-
ди».
21.00 «Таҳлилнома».
21.40 «АЗИЗИМ».
22.10 «Кули ва Жулия». Б/ф.
23.40 - 23.50 «Очун».

YOSHLAR

7.00 «Тонги парвоз».
7.30 «Қўйлам наволари».
7.40 «Ош бўлсин».
8.00 «Масҳараబот».
9.20 «Яхшиданон нонушаси».
9.40 «Соғлик - бойик».
10.00 «Ватанпарвар».
10.40 «Антика пойга».
12.40 «Айланан».
13.00 «Барон Минхаузен».

TOSHKEKT

7.30 «Салом, Тошкент!».
8.35 «Карвонсарой».
9.55 «Эсмаральда». Т/с 73-
кисим.

9.20 Футбол. Лига чемпи-
онов УЕФА. «Барселона» -
«Арсенал».
11.05 Футбол. «Манчестер
Юнайтед» - «Бавария».
12.40 ФИФА тарихидан.
13.05 Болалар майдончаси:
«Манчестер Юнайтед» - «Бавария».
15.15 Футбол. Испания че-
мпионати шархи.

20.00 «Пойтакт».
20.30 «Ачинк ёлғон», Т/с.
21.05 «Бизнис футбол».
21.30 «Пойтакт». /рус./.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихидан.
20.50 «ТрофРИНГ».
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Футбол. «Бордо» -
«Лион».

23.55 Футбол. Лига Евро-
пы «Ливерпуль» - «Бенфи-
ка». Прямая трансляция.

20.30 ФИФА тарихид

**КҮПТАРМОҚЛЫ ГОСПИТАЛ
«DOCTOR-D»да
ЯНГИЛИК!**

057

Фақаттана биңдә ахли да шахримиз мемонлагыра арзонаштырылған хизматтар тақдым этамыз.

Госпиталимиз жаһон талабарында жағоб берадыган, машүр Европа фирмалары номи остидаги тибий жиһозлар билан таъминланған. Сизлар үнчүндеги хизматтарни тақлиф қыламыз:

- Магнит-резонанслы томограф (очик турдагы вазни 200 кг.гача бүлгән белорлар күрши имонкынга ега. 2009 ийли Японияда ишлаб чиқарылған);
- Маммограф (2009 ийли Японияда ишлаб чиқарылған);
- Ракамлы (цифровой) рентген (үйге ёки кераклы жойға олиб борилиши мүмкін);
- Поликлиника, амбулатория;
- Стационар (бир кишилик VIP, LUX — палаталар, Wi-Fi, ТВ, душ, кондиционер, музлатыч);
- Тез тибий ёрдам (Замонавий ускуналар билан жиһозланған янги «HYUNDAI» реанимобилды республика бүләлә хизмат күрсатады);
- Репродукция бүлими (исроиллик профессор Давид Левран маслахатлари асосида) (ЭКУ, ICSI, PGD, ИИ-бачадон ичи инсеминацияси);
- Исроил технологиясы асосида барча турдагы бепшүтлик диагностикасы да даволаш;
- Бепшүтликтен даволагандан кейин ҳосил бүлгән хомиладорлыкни олиб бориш;
- Хомилада күтәре олмаслық да даволаш диагностикасы;
- Бепшүтлиқда лапароскопия да гистероскопия;
- Эмбриология лабораториясы (профессор Нахум Хана. Исроил);
- Контрацептив воситаларни танлаш;
- Климактерик ҳолаттар диагностикасы да даволаш;
- МАР-тест;
- Сперматозоидларнинг ДНК фрагментациясини аниқлаш, AZF (азооспермаль фактор);
- ССХТ (ВОЗ) бүйича спермограмма Крюгер морфологиясы билан (факат бизнинг клиникамизды).

264Т

Узбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Уста Олим күчаси, 15-йу. Тел/Факс: (+99897) 113-00-57. Тезкор телефон тармоғи: 057
E-mail: info@doctord.uz, Web: www.doctord.uz

**ЭРТАЛАБКИ ТАҚВОЛИ
НОНУШТА АСОСИДА:**

- Сурункали қабзият;
- Соғломлаштыриб, табиий семириш;
- Корин ва сондаги ёғларни йүктиши;
- Кон томир, ичакларни табиий усууда тозалаш;
- Ойига (5-15кг) озиш;
- Иммунитетни күтариш;
- Юрак безовталиги;
- Конда шакар мөйөрени миқдорлаш;
- Юзни оқартириб, жаррохлик амалиётисиз ёшартириш; (ажын да дөглар) Италия-Франция табиий маҳсулотлари.

Мурожаат учун телефон: (+99897) 710-03-11
Халқаро тоифали WELLNES тренер
Лола Каландарова
Маҳсулот сертификатланған. №0738045

Автомактаб «Dilanjitali» нодавлат таълим мұассасида «В» тоифали ҳайдовчилар тайёрланади. Үкиш муддати уч ой — 120000 сүм түлов пул ўтказиш, нақд да пластин карточкалар орқали амалга оширилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор тумани 3-мавзе.

Телефон: 227-93-83, 119-10-22.

«QUTADG'U BILIG» ўкув маркази

абитуриент да ўқувчиларни ушбу фанлар бүйича тақлиф этади:

- Она тили да арабиёт
 - Инглиз тили
 - математика
 - физика
 - тарих
 - рус тили (қизиқувчилар учун)
- Фанларидан 2010 йилги тест синовларига тайёрланыш учун тақлиф этади. Даңлар тестларни қамраган мавзулар олиб бориляд.
- Эслатма:** Эзиниз билан үзүншінде олиши унұтаман.
- Мұлжылар:** Мұстакиплик майдони метро бекеті.
- Мурожаат учун телефон:** (+99897) 425-68-02, (+99898) 124-22-39

ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Хурматли Илхомжон СОЛИЕВ!

1 апрель — таваллуд күнингиз муборак бўлсун. Сизга узок умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз. Фарзандларингизнинг роҳатини кўрмок насиб этсинг.

Самимий эҳтиром билан

«O'zbekiston» телерадиоканалининг «Сиёсий-ижтимоий ва социал-иктисодий дастурлар» бош муҳарририяти ходимлари

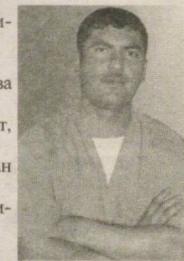
Москвадаги Халқаро

Абу Али ибн Сино академиясининг магистри

табиб ХУРСАНД АЛИ

табобат хизматини тақлиф этади:

- Ошқозон-ичак, ўт-пуды, кора талок, касалликлари;
- Бепшүтлик, жинсий аъзолар шамоллаши; буйрак да тухумдан кисталари, простата беzi шамоллаши;
- Буйракдаги тошларни тушириш;
- Гижжа, лямляялар ариб, теридаги оқ дөглар(ветелиго) да ажинлар кетади;
- Умуртқа чурраси, бел да оёғи оғриғи, бол, артрит, полиартрит, буйин да елқада, тиззада туз йигилиши сингари хасталиклар;
- Юрак, қон-томир хасталиклари, қон босими, инсультдан кейнинг тикланиш даври да асаф касалликлари;
- Бўйқоқ касаллигининг ҳар қандай тури шарқ табобати усули да гиёҳлар билан даволанади.

Манзил: Тошкент вилояти, Ўртачирчик тумани, Кумовул (Бектемир) кўргони.

Телефон: (+99897) 156-57-31 Лицензия № 95
Табиблар реестрида 2092-рақам билан қайд қилинган.

КЎЧМАС МУЛК БУРЧАГИ

СОТИЛАДИ

Миророб дәжхон бозори 4/8/9, яхши таъмирланған. Нархи: 85.000 ш.б.

781-88-16, 405-11-25.

Квартира, ховли, дача, ер участкалари, тижорат, офис учун база, аграр иншоотлар, бўлинмас кўчмас мулклари сотиб оламиз.

Телефон: 794-89-90.

Кўчмас мулкларнинг, яъни ўй-жой, тижорат учун, офис учун база, омборхона, ишлаб-чиқарши да аграр иншоотларнинг олди-сотидиси, ижара хужжатлари тайёрлашда, мерос да ҳадя килишда ёрдам берамиз.

Телефон: 794-89-90.

“Баркамол авлод йили”да нишонланаётган муборак Наврӯзи олам айёми билан Самарқанд вилояти Нуробод тумани ҳалқ таълими бўлимига қарашли

**“МАЪРИФАТПАРVARLAR”
ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ
барча юрдошларимизни ҳамда
устоз-мураббийларни самимий
кутлайди!**

**Сизларга сиҳат-саломатлик,
мехро-оқибат, бағрикенглик ҳами-
ша ёр бўлишини тилаймиз!**

БИР ҲОВУЧ ДУР

Бекорчилик да айш-ишрат нафакат подонликка олиб келади, айни вақтда қалликлининг туғилишига ҳам сабаб бўлади.

Ибн Сино

Ҳеч нарса узоқ вақт давомида жисмоний ҳаракат қўлмасликдек киши мадорини қўртмайди да уни маҳв этмайди.

Арасту

Агар одам бир-бира га қарама-қарши бўлган иккى ишга кўйлурса, улардан бирисиз амалга ошмайди.

Эзоп

Буюк ишлар бирдан қилинмайди.

Ҳайкални кўриниши, одамни эса қўлган ишлари безайди.

Софокл

Шошиб қилинган ишнинг умри қисқа.

Саъдий

Ҳар қандай тўсик қатъият билан забт этилади.

Леонардо да Винчи

Рахшона КЕНЖАБОЕВА тўплади.

ҚУЛОҚҚА АЙТИЛМАЙДИГАН ГАПЛАР

«НАВБАТ»ЛИ ФИЙБАТ

Түрт-беш нафар күшнилар ҳар замонда бир дастурхон атрофида түпнаншиш, гурунлашишарди. Бир гап ҳам худди шундай гаштакларнинг на-вбатдагисига таклиф қилинди. Менга бу давра очири, ёқмади. Негаки, аёлларнинг баъзилари қайдона ва қайнингилилари ёмонлашса, айримлари эрларидан но-лирди.

Шундай йиғинга бир аёл қизини етак-лаб келибди. Тахминан тўртични ё бе-шинчи синфда ўқидиган киз тирсаги билан онасига суюнганича, хотинларнинг оғизга терумлади. Ким галирса, уни дик-кат билан тинглайди. Кулглироқ гап-чиқиб қолса, баралла кулади.

Фийбат навбати (!) унинг онасига кел-ди.

— Кечак қайнинглим келибди. Кели-ни шаҳардаги шифононага ёткизиди. Индамасам, менинида туриб, касалхона-га қатнамоқчи. «Кизим сенга айтаман, келинин сен эшиш?» деган маънода ма-виларга (у ёнида ўтирган қизини имла-ди) бир бақирган эдим, тутун-пугунини йиғиштириб жӯнаб қолди. Боллапманим? — деди у. Сўнг кўшиб кўйди: — Ўзим зўрга ўтирганимда, бош оғриги бўлиб нима қиласан, дедим ичмади.

МУЛОҲАЗА

— Э, қайнинги зоти яхшиликни билмайди ўзи, — мавзуни давом этириб кетди бошқа бир аёл. — Уларга бўш келсанг, бошингта чи-киб олишади...

Гапнинг ў ёғини эштишига тоқатим қолмади. Ишларим кўплиги-ни баҳона килип, кўнининг уйини тарк этдим. Аммо бир савол кўнглигимга гаш-тил соларди: оиласа, ака-ука, опа-син-гили ўртасида меҳр-оқибат туйгулари йўқолиб бораётгани тўғрисида кўп гали-рамизи, аммо бир илдизи қаёрга бор-иб тақалишини ўйламишим. Онасининг сўзларидан «кайнингилилар ёмон бўлар-кан» деган хаёлга борган, шунга ишонч хосин килган киз эртага келин бўлиб туш-ган хонадонида бахт топа олармикан? Нега бизлар болаларимизга яхшиликни эмас, унинг аксини ўз мисолимизда ойна килиб кўрсатамиз?

«ВАЙСАҚИ» ОНА

Ишда анча-мунча иотукларни кўлга ки-ритган аёл ҳақида ёзишини ният қилдим. Унинг хонадонида кўришиб, субхатлаша-диган бўлдик. Лекин унинг уйига бемав-рид бориб қолганимни кеч англадим.

У турмуш ўртогини ишга кузатаётган экан.

— Ойи, минг сўм беринг, — деди да-

даси билан бирга кўчага отланаётган ўғли.

— Нима қиласан пулни?

— Ишлатаман.

— Нимага ишлатасан?

— Ха, энди... — чайналди ўғил баҳо-на тополмай.

— Вей, намуна ковлаштиргинг? Сўрадими, бер! Ўғил бола бўлганидан ке-рай-да! — асабийлашади унинг эри.

— Ортича пули бўлса, уни бемаъни нарсаларга сарфламасин дейман-да...

Онанин гапи оғизда қодла. Ота бўлумши чўнгагидан минг сўм ҷиҳарди-да, ўғлига тутқазди. Бу ҳам камлик қилган-дай:

— Ойинг гапираверади. У вайсаш учун туғилган. Эътибор берма, — деди...

Ўғил онасига мағрут назар ташлаб, иришлаганча кўчага отиди.

Менимча, изоҳга ҳожат йўқ. Айтинг-чи, шу ҳолда эртага оила бошиги бўла-диган йигитча оиласи, рафиқаси, бола-ларига намуна бўла олармикан?

Эҳтимол, булар майдай-чудай воқеа-лардир. Лекин улар замидигидаги аччик ҳақиқатни англаш учун чукур мулоҳаза юритиш шарт эмасдек...

Шахло ТОШБЕКОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

ФОЙТУН — тўрт гидиракли, очи-ли ёпиладиган соябонли ёнгил ара-ва маъносини англатадиган бу сўз юнон мифологиясида кўёш маъбути Гелиоснинг ўғли Фаэтоннинг исмидан олинган. И уки гидиракли кўёш ара-васини бошқариши коҳлаб, ер юзи-ни ҳаф-хатарда қолдирган.

ТОВУС сўзининг туб илдизи «бе-занган» маъносини англатади. Қирғо-влулар оиласига мансуб ранг-баранг патли бу куш нарининг думи еллигич шакли чоройли безанган бўлди.

РЕКЛАМА — бу сўз барчамизга та-ниш ва мазмуни ҳам маъмуд. Бирок унинг асл маъносини ҳамма ҳам била-вермайди. Бу сўз тилимизга француз тилидан кириб келган бўлди, унинг асли «қаттиқ қўчқирмок» деганини англатади.

ОЛҚОР — «ёввойи қўй»дир. Олқор «архар» шаклида ҳам ишлатади. Ол-қор сўзи кийикка ўҳашаш ёввойи тог хайвони бўлиб, у кийикдан анча катта бўлди. Шунингдек, тилимизда «ол-қор» деган ёввойи ўт, ўсимлик тури ҳам бора.

ДОЛБОЙ — бу сўз бугунги кунда деярли истеъмолдан чиқиб кетган. Лекин у достонларимизда сакланиб қол-ган. Масалан, «Гўрўленинг туғилиши» достонидан «долбой» сўзи овчи кушни кўлга келтириш учун унга кўрсатилинг диган гўёт маъносини англатади.

ОМАД — тилимизга форс тилидан кириб келган бўлиб, унинг туб илди-зи «келди», «келиш» маъноларини ан-глатади. Ҳозирда бу сўз ишнинг ўнгдан келиши, бахт, толе маъноларида кўлланилади.

«Ҳар йигитга бир омад». Мақол

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

ЎЗБЕК-БРИТАНИЯ КЎШМА КОРХОНАСИННИНГ «LASER-OPTIKA» КЛИНИКАСИ

Хизматлар лицензияланган.

Кўриш қобилияти паст бўлган одам-ларга, одатда, кўйонак ёки линза тав-сия килинади. Лекин инсон доимо дунёни ёрдами чоситалар орқали эмас, ўз кўзлари билан кўришни орзу қилган. Нихоят, бунинг имкони топилди.

2008 йили ташкил этилган Буюк Бри-тания ва Ўзбекистон кўшма корхонасининг «Laser-Optika» клиникаси кўриш қобилиятини тикишлар борасида ўртдо-шаримизга сифатли ва тўла миқёсда хиз-мат кўрсатишни бошлади.

Клиникада ташхис қўйиш ва даволаш учун яратилган шароит ёътиборга лойик. Беморлар қабули тамоман компьютер-

лаштирилган ва ўта аниқ бўлган тартиб-қандалар бўйича олиб борилади. Бунда кўзининг олд ва орқа симментларининг тўлиқ тасвирий ҳамда миқдорий таҳлиллари олиниди. Маълумотлар аниқлиги ва тўлақонлилиги даво усусларини тўғри йўналишда олиб борилишини таъминлайди. Марказдаги барча асбоб-ускуна-лар Японининг замон талабига жавоб берадиган NIKEF фирмасида ишлаб чи-қарилган.

Бир йил давомида амалга оширилган барча амалиётларнинг мувффакияти ўтказилган, бу кўлланиладиган NIKEF EC-5000 CX-III Navex quest эксимерлазер усукасинанг афзалигидан далолатдир. Ҳозирда кўйонак ёки kontakt линздан холос бўлиш ниятида клиникага мурожаат килганлар ўз мақсадларига бор-йўги 15 дакиканида эришмоқдалар.

Шунингдек, клиникада катарактани (кўзга парда тушиши) ультратратовуш ўйли билан даволаш йўлга кўйилган. Муола-жа ўз касбининг устаси бўлган жаррох-

лар томонидан жуда қиска, яни 20 да-киқада бажарилади ва бемор шу кун-нинг ўзидаёт қадрдан оиласи давраси-га қайди.

Бугунги кунда нафақат бизнинг, бал-ки бутун дунё офтальмологиясининг тўлдибуммоси бўлмиш кўз шоҳ пардасининг конусимон ўзғаршида-ги оигир хасталикни Австрия технологияси CISiS амалиёти бўйича даволашининг йўлга кўйилшига со вақт қолди. Маз-кур клиникада бу амалиёт яқин кун-ларда амалга оширила бошлай-ди.

Манзил:
Тошкент шахри

Учтепа тумани Кичик ҳалқа йўли, 140-уй.
Мўлжал: Олимпия заҳиралари коллежи.
Телефон: (+99897) 745-55-50, (+99897) 492-22-20
www.laseroptika.uz

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ

02.04 – 08.04

Кўй 21.03 – 20.04

Ҳафта бошидан сиз-ни оиласи муммалар, фарзандларга оид таш-вишлар қамраб олади, аммо моддий муммаларнинг бўйламида. Маблағинги катта иш ёки ҳаридларга сарфла-май турганингиз матькул. Ҳафта-нинг иккинчи ярмидан эса бар-ча муммалор барҳам топади.

Бузок 21.04 – 21.05

Бу гап оиласи муммалар, нес ёки шунга ўхашаш ишлар билан шуғулла-нуви Бузокларнинг омам-ди чопади. Лекин сафарлар ёки саёҳатларга чиқмаганингиз матькул. Ҳафта-нинг иккинчи ярмидада унча катта бўлмаган оиласи тушунмов-чиликлар пайдо бўлади.

Елизаклар 22.05 – 21.06

Режалаштириб юрган ишла-рингизни амалга оширишнинг айни вақти келди. Лойихаларин-

гизни биринчи навбатда оила аъзоларингиз ва турмуш ўтгоғинги кўсурсатиб, улардан фикр олинг. Ҳафтанинг иккинчи ярми-дан соглиғингизга алоҳида эъти-бор ажратинг.

Қисқичка 22.06 – 23.07

Янги ишларни бош-лаш, турил соҳаларда ўзингилини синаб кўриш истаги туғилиди. Лекин юлдузлар иш фаолиятингизни ўзғартирилмасликни маслаҳат бериши мөманд. Ҳафта-нинг иккинчи ярмидан сизда моддий маблағинги кўпаяди. Оила аъзоларингизга совфалар харид килинг.

Арслон 24.07 – 23.08

Эҳтиёт бўлинг: шу кунларда сизга ўмом-лик тиловчи инсонлар оптингиздан зарба беришига ҳаракат килинг. Пайшанбадан омад сиз томонда бўлади.

Тарози 22.09 – 23.10

Шахсий хайтингизда айрим муммалар, келишовчиликлар кайфиятингизга салбий таъсир оиласи муммалар сизни кўршаб олади, имкон қадар уларнинг барини ҳал қилиб олинг. Дам олиш кунлари тақдир совғасини ола-сизи.

Тоғ эчкиси 22.12 – 19.01

Ортича ишларин-гизни йиғишириб, оиласлангизга кўпроқ вақт ажратганингиз матькул. Ишингизда анчадан

Чаён 24.10 – 22.11

Бу хафта фарзанд-ларингинг муммалари билан овора бўласиз. Қаттиқ ишла-шингиз соглиғингизга салбий таъсир кўсатаси мум-кин. Ҳафта давомида моддий муммалар сизни бир оз бозовта килиди.

Үкотар 23.11 – 21.12

Ҳафта бошидан турли саёҳатларда кайфият билан бошла-нади, лекин бу кўлга чўзилмайди. Ҳафта-нинг иккинчи ярмидан оиласлангиздағи муммалар сизни кўршаб олади, имкон қадар уларнинг барини ҳал қилиб олинг. Дам олиш кунлари тақдир совғасини ола-сизи.

Балиқ 20.02 – 20.03

Билимларингизни бўшқа йўналишлар бўйича ҳам синаб кўриш ва соҳангиз бўйича малака ошириш истаги туғилади. Кутимагандага юзага кел-ган моддий муммалар сизни бозовта кила бошласа, ҳаражатла-рингизни камайтириб, кўпроқ пул тежашга ҳаракат қилинг.

Гулноз ТОЖИБОЕВА тайёрлади

ЭРКАКЛАР: ДОИМ ФОЛИБ БҮЛИШ СИРИ

Шундай килиб эркак зоти:

• Узининг гайриоддий ва бетакорлигига ишонади, агарда уйланадиган бўлса, уни айнан гайриоддий ва бетакор деб билдиған аёлга уйланади.

Яхши қиз! Сиз ташланаган ийтит жаққатан ҳам бошқалардан бирор жиҳати билан ажралиб турмас: айтилик, касби-кори, ҳунари бошқалар билан бўлган муносабати ва ҳоқао, ишонаверинг, ўзингизга кийин бўлади.

• Уни «ҳаққий эркак» деб ҳисоблашларини истаса ҳам, лекин «ҳаққий эркак» қандай бўлиши кераклигини аксарият ҳолларда ўзи ҳам билмайди.

Оилавий ҳаётнинг дастлабки йилларида хотин эрининг ўзидан ақллироқ эканини сўзсиз тан олишини кўрсата олса, эри ҳам хотинининг жуда ақли эканини тан олади ва унинг учун ҳар нарсага тайёр бўлади.

• Танқид унга умуман ёқмайди, мактоб эса мойдай ёқиди.

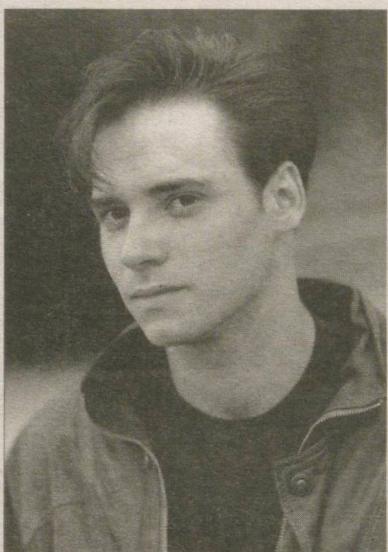
Эркакка гап қайта-ришдан олдин танқиднинг 128 тури борлигини ва шуларнинг 127 таси «Йўқ, ундуз эмас...» қабилидаги гап билан бошланишини билмоқ керак. Шунда эркакка ўз сўзини ўтказишининг 128-йўли очилади. Эркак аёлнинг эзмаланишини кечириши мумкин, лекин ҳақлигини хечам кечиролмайди.

• Қалбан у ҳамиша ёш бола бўлиб қолади.

Эртами-кемчи хотин ўз эрига оналарча беминнат фамхўрлик кўрсата бошламагунча, оилавий ҳаёт мустаҳкам пойдеворга ўрнашиб олди, деб бўлмайди.

• Унинг кундалик ҳаётдаги хатти-харакатларидан фарқ қилидиган, жамият учун мўлжалланган никоби бор.

У билан камида 10 марта гаплашид, иккى марта жанжаллашмагунингизча асл юзини билиб ололмайсиз.

Гарийоддий кучлар борлигига шубҳа қолмайди. Эр учун, агар ҳаётдаги маъсадига ёришишида кўллаб-кувватласа, энг яхши фолбин унинг хотини бўлиши ҳам мумкин.

• У ҳамиша ўзини бошқа эркаклар билан таққослади, натижада, камчилуклари кўриниб қолади ва бундан безовталага бошлиайди.

Оқила хотинлар! Агар ўзингиз ўтирган шоҳни кесишни истамасангиз, эрнингизга бошқа эркакларни ибрат қилиб кўрсатманг.

• Одатда мавқеи ёки ютуқлари уларницидан кам бўлса ҳам, эркак ўзини ҳамкаслари ва бошқаларидан яхшироқ қилиб кўрсатишга уринади.

• Одатда у спортивни яхши

кўради ва мусобақаларда қатнашишини ёки томошабин бўлишини ётиради.

Шунчаки у бечоранинг стадиондан бошқа жойларда истаганича бақириб, ўз завқини ёки нафратини очиқдан-очиқ намоён ётишга имкони йўклигини тушунишга ҳаракат қилинг.

• У ўз атрофидагиларга одаларнига дунёкашларига мувофиқ яшашга интилади.

Бўлгуси кўёвингизнинг кимлигини билиш учун унинг дустлари билан бирга вақтини сарфлашини суршиштиргинг.

• У мунахжим ва фолбинларга ишониши гумон, лекин

уни тажовузлардан химоя килишга қодир.

Ёнидаги аёл қанчалик охиз бўлиб кўринса, аникрои, аёл эрининг олдида ўзини қанчалик камтариона тутса, уни шунчалик ҳар томонлама химоя килигиси келади.

• Касал бўлганида аёлининг меҳрибонлигига алоҳида эҳтиёж сезиб, қасаллиги оғирроқ кечса, ёш боладек охиз бўлиб қолади.

Куйидаги изоҳнинг бу гапга алоқаси йўқ, деб ўйланмаган: аксариёт ҳолларда эркак киши, авваламбор, ўз қадрини ўзи билмаганилиги, қолаверса, яқинлари севмаганилиги, қадрламаганилиги туфайлигина иччиликка берилади.

• У ҳамиша эркинликка интилади, бирорга бўйсуниш, тобе бўлиш унинг табиатига зид, чунки у — овчи, у — жангчи, у — саркарда, у — курашчи, у — голиб!

Келинчак, хоним! Агар эриниз сизга ўз меҳр ва эътиборини беришни истассангиз, унга эркинлик беринг, шунчаки эркинлик эмас, балки ўзига ва оиласига таалуқли бўлган масалаларда мустақил қарор қабул қилиш эркинлигини ҳам!

• У ўзи тўғрисида гапиришини яхши кўради.

Шундай ҳолларда эркакни қанчалик дикқат ва эътибор билан тингласангиз, сизни шунчалик яхши сұхбатдош деб ўйлади ва сизга нисбатан меҳри оша бошлиайди. Колаверса, ҳаммамиз ҳам фикримизга қўшиладиганларни «ақли одам» деб хисоблаймиз-ку!

**Шавкат РАЗЗОКОВ,
Хоразм вилояти
Хива тумани.**

«ИККИНЧИ ЮРАК» ХАСТАЛИГИ

Кирк ўздан кейин эркакларда баязи муаммолар пайдо бўлади. Унга вақтида эътибор берилмаса, бу ҳал жиддий касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Шу бois эркакларни ўйлантираётган саволларга тиббий фанлар номозоди, Олий тоифали шифокор Ҳаҳрамон ТУЛАГАНОВНИНГ жавобларини ҳавола этимиз.

— Простата бези нима?

— Простата бези — кичик чаноқ соҳасида жойлашган бўлиб, гормонал ва эндокрин функцияларини бажаради. Соддороқ қилиб айтганда, ургу суюқлигининг пайдо бўлиши, сперманинг озиқлашини ёрдам беради.

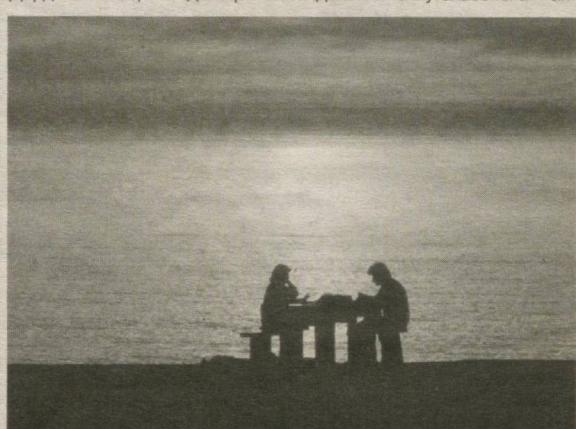
Юзаки қарагандага бу аъзонинг аҳамияти камдек кўринади, яъни у бор-йўғи жинсий аъзога ургу етилтириб беради, холос. Лекин чукурек ўйлаб кўрилса, простата безининг касалланиши нафқат пешшоб чиқариши кўйинлаштириди, балки қаттиқ оғрик пайдо килиди. Шунингдек, эр-хотин ўтрасида жиддий муаммоларни юзага келтириши ҳам мумкин.

— Простатит нимадан келиб чиқади?

— Простатитда простата бези яллигланади, юқорида айттиб ўтганимдек, пешшоб чиқариши кўйинлашади: эркак киши тез-тез сийса ҳам қовуқ бўшамагандек тулолади, ҳожат вақтида оғрик кучайди, тана ҳарорати кўтарилади.

— Бу касаллик билан оғриган кишиларга қандай тавсиялар берা оласиз?

— Беморларнинг ҳаммасига бир хил тавсия бериб бўлмайди. Дард безовта қўлганда биринчи галда албаттада мутахассисга — ан-

дролог-урологга мурожаат қилиш керак.

Простатит тўрт даражага: 1- дискомфорт аломатларнинг тўлиқ намоён бўлиши (ўтирип простатит); 2- простата тўқимасига бактерияларнинг тажовузи давом этиши (сурункали простатит); 3- сийдик канали ёки сийдик канали орқа қисми орқали инфекция юкиши (уретроген) ва 4- оғир дард чеккан аъзолар (масалан, жигар, буйр, қовуқ ва бошқалар касалланган) бўлса, улардан кон орқали инфекция тушиши сусайди.

Буларни санаб ўтишимизга сабаб бор. Бемор шифокорга мурожаат қўлганда аввал тўлиқ текширувдан ўтилизади. Кейин текширип натижаларига қараб юқоридаги даражаларнинг бирораси асосида даво буюрилади. Даво жаёндида бошқа аломатлар ҳам ҳисобга олинади, шунга қараб, кўшимча тадбирлар амалга оширилади.

— Унинг олдини олиш учун нималарга эътибор бериш керак?

— Соглем турмуш тарзи ва жинсий алоқада покдомон бўлиш зарур. Спорт билан шуғулланган киши деярли бу касаллик билан оғримайди. Афуски, эркакларнинг кўччилигиги ичади, чекади — бу ҳам тананини химоя кучини сусайди.

Оёқ, бел, қовуқ ва бошқа соҳаларни совуқдан эҳтиёт қилиш керак. Синтетик ички кийимлар соғлиқ учун зарарли. Мизожи совуқ кишилар асал, ёнғоқ, майиз, қази каби таомларни оз-оздан доим еб туришлари лозим. Тўғри тартибдаги жинсий алоқа дарднинг олдини.

Кишининг маънавий олами ҳам катта аҳамиятга эга, яъни оиласига вафодор кишига бу ва бошқа касалликлар яқин йўлаши даргумон.

— Ну ҳаётни бепуштликка сабаб бўлиши мумкини?

— Албатта, Жаҳон соглини саклаш ташкилотининг маълумотларига кўра, 25-40 фоиз бепуштлик простатит оқибатида келиб чиқар.

— Касалликка чалинган кишининг жинсий қобилияти сусайдими?

— Афуски, бу саволга ҳам «ҳа» деб жавоб берамиз. Тиббиёт тили билан айтганда: сифат кўчсаткичи пасаяди, эроктил дисфункция рўй беради, яъни потенция пасаяди ва бу, юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, эр-хотин ўтрасида жинсий алоқа билан боғлиқ келишишмовчиликларига сабаб бўлади.

**Сарвар МАХМУДОВ
ёзиг одди.**

НИМКОСА

ЎЧ ОЛИШ ЙЎЛИ

— Сиз мухаббат ҳақида бирон нарса биласизми?

— Нималар деяпсиз? Мен ўйланган одамман. Америка фильмидан

Мухаббат — овозсиз кино, никоҳ — унинг овозли нусхасидир.

Марта ЛАПТОН

Эркак яхши кўриб қолгани учун ўйланади. Аёл эрга тегишини истагани учун яхши кўради.

Анри ДІВЕРНУА

Аёл ўзини алдаган эркак билан турмуш куришига интилади — бундан ўзроқ ўчи бўлмайди-да!

**Филип де Реми БОМАНУАР
(XIII аср)**

Эркаклар ҳаддан зиёд паришон хотир бўладилар, ҳатто ўйланганини ҳам тез-тез эсдан чиқарип кўядилар.

**(муаллифи номаълум)
Шодмон ОТАБЕК тайёрлади.**

АЖАБО!

ДАДАНГИЗНИНГ ТЕЛЕФОНИ

Янги уйга кўчиб ўтдик. Маҳалла раиси жуда кўйди-пишиди одам экан. Ишдан келади-ю, идорага чиқиб, маҳалланинг ташвишларига кўмилиб кетади. Бир куни маслаҳат сўрай десам, идорага телефонларни ёдимдан кўтарилиди. Ўйларидан билиб олай десам, 15-16 ёшлар атрофидаги кизи «билимайман» деди. Бошқалар ҳам билмасмиш. Ё тавба! Отаси алламаҳалгача ишлаб ўтирадиган жойнинг телефонини билишмаса!

Бошқа кўшилардан сўраб, идорага рақамини аниқладим. Кўнғироқ килиб, маҳалла раиси билан сұхбатлашдим. Лекин ҳайратим болисалермади. Яна раисимизнинг уйларига кўнғироқ қилдим:

— Кизим, ёзиз олинг, дадангизнинг телефони ... экан. Мабодо «Дада, ёмғир бошланди, акам зонтик билан плашчи олиб борсинларми?» ёки «Катта кудангиз тўйга айтиб келдилар, ўзларни кўрмоқчи эдим, деяптилар», деб кўнғироқ килсаларинг керак бўп қолар...

Мирвосил ОДИЛОВ

Естиклар ҳам кўп экан,
Бахмадан курғи бор.
Ўзга соч бўёғидан
Колган ҳиди, доги бор...
Мирзо Кенжабек

Куёш олис уфқда қип-қизил олов шаклини олиб муаллақ қотди-да, сўнгра бир думалаб ётогига бош кўйди. Борлик тун пардасига тобора қалинроқ ўрала бошлиши «Китоб — Тошкент» п о е з д и жўнайдиган вақтгача Қаршига етиб олиши илинжими чилларчин этди. Энди фа-

мўйловли киши.

— Кечнаб ўйлга чиқибсиз, ука, — орадаги сукунатни бузди у.

— Тошкентта кетишим керак эди, оғайнилар билан ўтириб автобусга кечиб қолдим.

— Мен эса Бухородан, отами, ука-ларимни кўриб келаяпман, — бироз жим колганимиздан сўнг ўқрсиниб кўшиб кўйди: — Роппа-роса ўттис беш йилдан кейин юз кўришдик.

Касбим тақорозосими, билмадим, қизи-кишим ортди, ҳамрохиминг дил дафтирини қандай вараклашнинг йўлини қидираман, тополмайман.

— Галириб туринг? ука, — деди яна у.

— Дарвоқе, ўқиизиси, ишлайизими?

Гурунги давом этириш учун баҳона топилганидан кувонаман:

— Журналистман, балки мақолала-

қийин, анчагача дўстларининг юзи-га тик қаролмай юради. Ўзи, билим оламан деб шаҳарга келган одамга ўйланни зарни эдими», деда ичичидан эзилди у. Қамтирилнинг хушму-маласига учдими ёки Салтанатнинг қаройига, ясама эркалиларига алдандими?

Институт эндингина ташкил топган, ётоқхона етишмас, кўпчилик ижара ўйларда туришарди. Олис қишлоқдан келган Эргас ёрдам қўйланинг чўзудагига ота-си йўклиги, мункиллаб қолган онасининг нафса пули ўзининг кун кечиришидан ортмаслигини ўйлаб аэрсондик ижара-хона илинжида уч йил бурун шу ховли дар-вазосини чертганди.

— Жоним билан, болам, мана шу хона сенини, пулнинг ҳам керак эмас, ховлини эркаги борга ўхшатиб кўйсанг бўлгани, — деганди Муаззам хола ўшанда.

ри жавдираб ҳовлини, хоналарни қараб чиқди. Бир кундаёт ота-онам ўртасида рўй берган даҳшатли айриликинг англаб, йиглаб сўрадим:

— Ойи, нима бўлди, дадам қаерда, нега жомадон қўтариб кетди?

Ўша кечаси момон билан онам ярим тунгча ухлашмади. Момом:

— Ергина юттур, юзимни ерга қарат-динг, шундай эринги қадрига етмадинг. Сени түккунча қора тош туғсан бўлмасми, — деб қарганарди.

— Кетса, йўқ бўлсин, ўша ислуки, — онам ён бермади.

Ёш аралаш кўзим илиниб қолибди, эртасига ҳам, ҳафталаҳ ҳам отам қайтиб келмади. Кейин онам уйимизга кўзлари ола-кула бирр амакини бошлаб келди. У билан бирга ўтириш у ёёда туғсан, олисдан қорасини кўришим билан кўрқанимдан юрагим оғизидан чиққедек бўларди.

Бир куни кўчада болалар билан ўйнаб турганимда таниш овозни эшишиб қалқиб тушдид:

— Анваржон, ўғлим!

Кулокларимга, кўзларимга ишонгим келмасди: отам, отажоним.

— Дада, дадажон, — куличимни кенг ёйиб, мен учун бувижонимдан кейингин энг меҳрибон одамнинг кучогига отидим.

— Менсиз зерикиб қолдинги, ўғлим, — отам юз-кўзларимдан энтикиб-энтикиб ўйди.

— Энди њемач кетмайзими, дадажон!

«Ёмон» амакининг машинасида онам келиб қолмаганида отамнинг кучогига эриб кетармидим балки.

— Мен борақолай, ўғлим, яна кела-ман, сенинг албатт олиб кетаман, — отам менга келтирган ўйинчоқларини, кийим-бошларни қолдирниб кетди.

— Ху, яшшамагур, уни ким чакирибди, нарсаларини бошимга ураманими? — онам жазавага тушиб бакирар, ўйинчоқларни тош йўлга уриб синдирилар, кийим-бошларни эса ўтириб отарди. Қўччалари узилиб тушган кўзлари мунҷодек айикчанинг ердан кўттарганимда, онам юзимга шапалоқ тортиб юборди:

— Иккичи шу исқирт билан турганинг кўрсам, бўйнингни узиб таш-лайман!

Кун сайн кенг ховлида бувимдан бош-ка ҳамма нарса мен учун бегоналашиб борарди. Синглим түғилғандан сўнг онамнинг мени уриб-қийнаши яна авж олди, охир-оқибат, бувим иккимиз холамникига кўчиб кетди. Отамни бошқа учратадим. Чунки онам билан «ёмон» амаки у кишига йўлда-изда кун бермагани учун охир Бухорога кетиб қолидилар. Қи-йинчилик билан ўсадим, ўқидим, ишлаб ўйжой, бола-чақали, машинали бўлдим. Отам «Ўғлим мен билан кўришин», деб кўп бора ўртага одам ўйди. Аммо бувим ўйлиб, маслаҳат берадиган киши топлимида, онамнинг болалик йилларимда миямга кўйтган гаплари отамга нисбатан қалбимда илинил қолдирмаганди.

— Бундай ин-этнинги еб юрманг, — деб қолди яқинда янгандигиз. — Ҳар холда отангиз, бу дунёга њеч биримизни боялаб кўймаган, эртага бир гап бўлса ўзинги кўйналасиз, боринг.

Билмадим, ўзим ҳам шуни кутиб юрган эканнани ёки бувимнинг ўлими олдидан: «Ростини айтишга тилим бормайди, аммо отангда гуноҳ йўк», деган сўзларининг маъносини кечиб бўлса-да, англаб етдими, хуллас, мана Бухорога бориб қайтаямиз.

— Сизга қандай муносабатда бўлиши-ди? — савол бераман қизисини.

— Эҳ-хе, отам, ўтай онам, укаларимнинг боши осмонга етди. Уч кун кафтарида кўтариб юргандек бўлишиди. Укаларимнинг, сингилларимнинг меҳрибонлиги айтмайзими, ҳатто ковушимни ўзим кийишмуга ҳам кўйишмади. Энг муҳими, алами ҳақиқатни билдим. Йўқ, уни отам очмади, холи-жонига кўймаганимдан сўнг ўтай онамни айтиб берди. Лекин отам билан ўз онамнинг фазилатлари қарамакши икки кутуб экан...

Абдунабий АБДИЕВ,
Қашқадарё вилояти
Миришкор туманинг
22-мактаб директори.

35 ЙИЛДАН СЎНГ ТОПИЛГАН ОТА

Вағ
ўтиб,
х о л а
б и р
п и ё л а
чойни Эргасиз
ичмайдиган,
ке-
чикиб қолса
Салтанатни
юргутирадиган,

кечкурунлари Салтанат ҳам Эргас билан кўшилиб дарс қиладиган бўлиб қолиши-ди. У ҳисобчилик курсида ўқир, ўйга бе-рилган вазифаларни Эргаснинг ёрдамида бахарарди. Шундай пайтлар Муаззам хола ёшларни завъ билан кузатаркан:

— Илоё, Салтанатгинамга ҳам сендей

эсли-хушинни йигит дуч келсин-да,

қариган ногимда болаларига қарашиб

юрай, — дерди.

Муаззам хола эрдан бева қолганида тўнгич қизини узатиб улурган, иложи бўлса Салтанатнинг кўёвани шу ўйга кўчириб келтириши нияти борлигини яширамасди. Хуллас, ўшанда фариштадар холанинг тилагига «омин» дейишган эканми, Эргаш шу хонадоннинг ичкуюби бўлиб қолди. Орадан йил ўтиб, ўғилли бўлишиди, хола набирасига Анваржон деб макор мўйлариди.

Чақалок түғилгач, Салтанатнинг ноз-ғирғоги ошса ошдики, камаймади.

Хали уни егиси, ҳали буни кийгиси

келарди. Эргашнинг мактабдан оладиган

машина кўл учиди рўзгор төбратишлагина

етарди. Охир-оқибат, Салтанат ёрдилди:

— Айни ўйнаб-куладиган давримдан сочим супури бўлиб юрмайман, ана болага ким қараса қарасин.

— Майли, қайтага ишлаб маош олсанг, рўзгорда фойдаси тегарди, — деди Эргаш.

Салтанат маошини ясан-тусанига сарфлагани етмагандай, кўп ўтмасдан болани бутунлай унтиби, тушлика келмайдиган, ишдан кеч қайтадиган одат қичарди.

— Сен хотинингдан ранжима, болам, катта идорада ҳисобчи бўлса, иши кўпдир-да, — Эргашга тасалли берарди Муаззам хола.

Эргаш хотинининг маоши киядиган қимматбаҳо кийим-бошларига етишидан шубҳаланар, аммо гумон ўртага совуқлик туширишдан кўриб, дил ёрмасди. Ни-хоят, хотинининг иш жойига боришига жазм этди. Коровулнинг ҳай-ҳайлашига қарамай, идорага кирди. Кирди-ю, «Бу-гун ишим кўп, кечроқ қайтаман», деган Салтанатни бошлигининг кучогига кўрди...

* * *

— Ўшанда эндишина беш ўшга кир-гандим, — деди Анвар ака навбатдаги сигаретни лабига кистираркан. — Кечки пайт отам оқариб, нимадандир жаҳли чиқандайди бутун вуҳуди қалтираб ўйга келди.

— Ҳа болам, иш жойингда бирортаси билан уришдингни?

Отам момомнинг саволига жавоб қай-тариш ўрнига мени даст қўтариб, пешо-намдан ўтди:

— Анваржон, ўғлим, энди сен катта йигит бўлиб қолдинг, ўзим келиб олиб кетмагунимча момонгни қўйнама.

Момомнинг янишлари, ер тепиниб онамни қарашлари ши бермади, отам эскигина жомадонини кўтариб ўйдан чи-киб кетди. Ишдан қайтган онамнинг ҳам турки отамнидан қолишимасди. Кўзла-

кат енгил машина билангина манзилга вақтида етиб бориши, поездга чипта олиб улгуримши мумкин. Йўловчи енгил машина келиши, келганда ҳам нотаниш кишини олишига ишонг кам, кейинги вақтларда «болалаган» йўл ходисалари хакидаги мишишлар хайдовчиларни сергак тортирган. «Яна учта машинага кўл кутарман, — дейман ўзимча болалий ийларидан мерос иримни эслаб.

— Тўхтамаса, ўйга қайтаман». Бахтимга олисандир чирогини ёқиб келадиган «Жи-гули» хайдовчиси ишорамга машинаси-ни тұтады:

— Қаёққа бораяпсиз, ука? — сўради ён томондаги эшики очиб.

— Қаршига, малол келмас...

— Малоли борми, ўтиринг, қизим, ор-кага ўт, бу ерга амакинг чиқсан.

Шундагина олдинги ўрниндикаги учтўрт ёшлар чамасидаги қизчага кўзим түшши. Ўнашиб оларканман, бироз хи-жил тортаман: «Барibir дилида ишончизликин бор, бўлмаса қизини орқага ўтка-зиз, ёнгига ўтиришармиди». Тағин ўзимни-ўзим яниб оламан: «Ишониб, сен катта холасининг эрка ўтимидинг, кимлигинг билмас, тўғри килиди». Анча йўлчага жим кетасига. Зимдан хайдовчи-га син соламан: ўрта ёшлардаги, силлик сочлари пешонасига ўйилган, ингичка

...Баҳтил тўй оқшомидан бир ой ҳам ўтмай, Эргаш хотин эмас, галва ортигри-ганини дилдан хис этди. Гурухдо дўстларидан бирортаси дарс тайёрлашга, китоб сўрашга келдими — тамом, нариги хонадан Салтанатнинг бобиллаган овози чиқади:

— Бу кишиим ўзлари бирорвога юк бўлса-ю, тағин ўйим бор деб «дум» эргаштириб келганларига ўтлайми?..

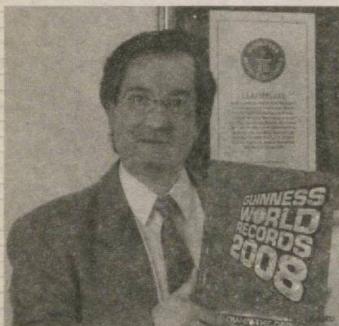
Хотинининг оҳангжамасидан кейин бу ўйга бир бор суккән таници иккичи қорасини кўрсатмайди. Эргашга

ОЛАМ

КИТОБНИ ТЕСКАРИ КҮЧИРИШ

Сиз суратда кўриб турган бу жаноб италиялик Мишель Сантелия бўлди. 2008 йил 16 ноябрда унинг ҳам номи Гиннеснинг рекордлар китобига киритилди. Бунинг учун Мишель бир вақтнинг ўзида компютерда турли тилларга мослаширилган бир неча клавиатурадан фойдаланиб, бирор марта монитор экранига

карамасдан 67 та китобни кўчирган. Китоблардаги сўзларнинг умумий сони 3 503 013 та. Бу 23198 саҳифа бўлиб, қайси китоблигига қараб сўзлар ҳам тури тилларга мансуб. Жумладан, Мишель кўчирган китоблар орасида "Одиссея", "Макбет", "Инжил", рекордлар китобининг 2002 йили нашри, қадимги яхудий, турк, қадимги хитой ва бошقا бир-кanchа адабиётлар бор эди. Китобларни бир жойга тахлаганда 4 метрлик устун хосил бўлди.

Эн қизиги, Мишел ҳар бир китобни охиридан бошига қараб кўчирган ва бирорта сўзда янгишмаган. Мана сизга интеллект, ана сизга хотира!..

ИСКАНДАРНИНГ ФАРОЙИБ ҚОНУНИ

Фотиҳ Искандар (Александр Макенский) ўз хукмдорлиги даврида бир қанча гаройиб қонулар чиқарган. Бу қонуларнинг кўпчилиги унинг вафоти-

дан кейин ўз кунини йўқотган, аксариятига эса узок вақт амал қилишган.

Жаҳонгирнинг аёлларга нисбатан чиқарган шундай бир ғалати қонуни бўлгани, унга кўра маъым тоифа аёллар тилла тақинчоқлар тақиб юришдан маҳрум қилинган. Анироқ айтадиган бўлсан, бефарзанд аёлларнинг ушбу қонунга мувофиқ хукуқлари чекланган эди. Ўша аёл кунлар келиб турмушга чиқиб, она бўлганинга, унга тақинчоқ тақиша рухсат берилган. Жаҳонгирнинг бу қонунига ҳам унинг вафотидан кейин деярли амал қилинмаган.

Наргиза САРИМОВА тайёрлади.

• ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ • ДУНЁ ХАБАРЛАРИ •

КУРБОНЛАР СОНИ 39 НАФАРГА ЕТДИ

Москва шаҳрининг «Лубянка» ва «Парк культуры» метро бекатларида душанба куни эрталаб рўй берган терорчиклик ҳаракатлари оқибатида ҳалок бўлганилар сони 39 нафарга етди.

Хукуқ-тартибот органларининг маъмумот беришича, ҳар иккала бекатда ҳам портлашни камикадзе аёллар амалга оширган. Айни пайдада уларнинг шериллари бўлган икки аёл ва бир эркак қидирилмоқда. Қидирив-тергов ишларини Россия бош прокурори Юрий Чайка шахсан ўз назоратига олган.

Терорчиклик туфайли ҳалок бўлганиларнинг оила аъзоларига бир миллион рубль, жиддий тан жароҳати олганларга 400 минг рубль, ёнгил жароҳат олганларга эса 200 минг рубль товои пули тўланиши маълум килинди. Шунингдек, куни кечга Догистоннинг Кизляр шаҳрида ҳам иккита кўпоручилик ҳаракати содир этилгани ҳақида хабарлар тарқатилиди.

ВАЗАРИ АРХИВИ МУСОДАРА ЭТИЛДИ

Италия полицияси Уйгонишининг дарвининг атоқли намояндадаридан бирни Жорж Вазарининг сотувга кўйилган архивини мусодара килди. Бу ҳатти-ҳаракат сабаби айтилмаяпти.

Архивни сотувга кўйган граф Федори оиласи хукушуноси Гвидо Ко-зупич фикрича, давлат хужжатларни паст нархда сотиб олиш учун вактдан

ютмоқчи. Айтишларича, Вазари материаллари миллий бойлик мақомида бўлиб, бегона киши сотиб олган тадирда ҳам уларни Ареццо шаҳридан олиб чиқиб кетишига хаки йўқ. Вазари архивини сотиши катта машмашаларга сабаб бўлиб келмоқда. Қоғозларни 150 миллион еврова сотиб олмоқчи бўлган харидор сирли равишда ўйдириб кетилгани ҳақида ҳам маълумот келиб тушган.

Маъмумотларга қараганда, архивда Микеланжелонинг 17 та мактуби, католик черкови ҳақбарлари ва XVI асрдаги бошқа машхур итальянлар билан ёзишмалар бор экан.

СЕРБ ПАРЛАМЕНТИ УЗР СЎРАДИ

Сербия парламент Сребреницадаги оммавий қирғинин коралови революцияни тасдиқлади, дея ҳабар тарқатди «France-Presse» ахборот агентлиги.

Мажлисида қатнашган 173 парламент аъзосидан 127 нафари овоз берган ҳужжатда, жумладан, «Сербия парламенти 1995 йили июлида босниялик мусулмонларга қарши содир этилган жинонтия қатъянин коралайди», дейилган. Ратко Младич раҳбарлигига босниялик серблар олиб борган ҳарбий операция оқибатида тахминан 8 минг мусулмон ҳалок бўлганди. Собиқ Юgosлавия бўйича ҳалқаро трибунал Младичга геноцид айнина кўйган.

Ушбу резолюция Сербиянинг Европа Иттифоқи томон ташлаган бир кадами бўлди, дейилади ҳабарда.

ГАМБУРГЕР УНИВЕРСИТЕТИ

«McDonald's» Шанхайдаги Хитойдаги илк гамбургер университетини очди, деб ҳабар тарқатди «Associated Press».

Бунинг учун 250 миллион доллар сарфланди. Ўкув муассасаси ёндан тезпишар овқатлар ресторанлари рамзи – Рональд Макдональд ҳайкалди ўрин олди. Шунга қарамай, университетда гамбургер тайёрлаш ўйлари эмас, тадбиркорликни йўлга кўйиш

ва бошқарши сирлари ўргатилади.

«McDonald's» компанияси ижрочи директори Тим Фентоннинг сўзлари қараганда, Хитой бозорида тезпишар овқатлар ресторанлари тармоги катта суръатлар билан ривожланиб бормоқда. Ўтган йили Хитойда фаст-фуд савдосидан 300 миллиард доллар даромад олинган.

Биринчи гамбургер университети 1961 йили АҚШнинг Иллинойс штатида очилган эди. Дастрлаб бу ўкув юртини атиги 14 талаба битирган.

30 МИЛЛИОН ДОЛЛАР ХАЙРИЯ

Нью-Йорк театри – Метрополитен-операга 30 миллион доллар хайрия килди.

«The New York Times» газетасининг ёзишича, 63 яшар аёл – Энн Зифт тақдим этган маблаг театр тарихида хисмоний шахслардан олинган энг йирик хайрия ёрдами экан.

Метрополитен-опера театри директори Питер Гелб «Бу маблаг муаммоларимизни ҳал этишимиз учун камлик килди, албатта. Аммо қадрон мухлисларимиз кўллаб-куватлаб турганидан мамнунмиз», дейди. Унинг гапиги қараганда, ҳозирда театрга 300 миллион доллар зарур.

Яқинда Нью-Йоркнинг машхур мусикиали театри молиявий ахволини инобатга олиб, тўртта йирик саҳна асарини бекор қилган ва раҳбари маошини 10 фоизга қисқартирган эди.

Интернет манбалари асосида
Фарруҳ ЖАББОРОВ тайёрлади.

•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ•СПОРТ

ЯН БУЛИС ТЕРМАГА БОРИШДАН БОШ ТОРТДИ

Хоккей бўйича Чехия терма жамоаси ҳамда «Атланта» клубининг хукумчиги Ян Булис бундан кейин терма жамоа йигинига боришидан бош тортди дейилади sport.ru сайтида.

«Бу нутуби, аслида мени термага қаширишмади», – деб вазиятга аниклик ки ритди Булис. – «Миллий терма жамоа мурабабий Владимир Ружичка менга биринчилардан бўлиб кўнғироқ қилди. Ўнда мен КХЛнинг ўтиш турнирида ўйнаётгандим. Шунинг учун унинг таклифини қабул

қила олмагандим. Биринчидан мен ҳозир 32 ёшдаман, бу ёнда эса ҳам чемпионат ўйинлари, ҳам терма жамоа ўйинларда катнишиш осон бўлмайди.

Мана менинг «Атланта»даги шеригим Иржи Новотни 26 ёшда. Мендан ёш бўлгани учун терма жамоа йигинига жўнаб кетди. Мен бўлсам «Локомотив» билан бўлган ўйинда укол олган ҳолда ўйнадим».

та»даги шеригим Иржи Новотни 26 ёшда. Мендан ёш бўлгани учун терма жамоа йигинига жўнаб кетди. Мен бўлсам «Локомотив» билан бўлган ўйинда укол олган ҳолда ўйнадим».

МАГЛУБИЯТ ДАВОМ ЭТМОКДА

Майами. Бугун Майамидаги тенис бўйича ҳалқаро турнирда финал мусобакаларининг 1/8 босқичи поенига етди. Мазкур беллашув натижалари тақиша рухсат берилган. Жаҳонгирнинг

расида бирорта ҳам росиялик тенисчи қолмади. Россия термасидан колган ягона тенисчи Михаил Южний Ericsson Open турнирида кураши давом эттирмокда.

Леонид Слуцкий: КУРАШСИЗ ТАСЛИМ Бўлиш НИЯТИМИЗ ЙЎҚ

Италияниң «Интер»ини Чемпионлар лигасида меҳмонга қабул қилиш учрашувлари олдидан Леонид Слуцкий «Интер

нинг «Челси» устидан ғалабасини эса олди. Игорь Акинфеев ва Милош Красич эса итальян клуби ҳақиқатан ҳам фаворит бўлса бордир, аммо бу хали нарсани билдирилмайди деган Фикрда қолишиди. Яқуна қандай бўлганини эса фут bolt мухлислари бугун билди олишиади.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

ҲАМИША ХУШРҮЙ БҮЛИНГ

Баҳор фаслида юз парвариши учун сабзавот ва мевалар суви, улардан килинадиган ниқблар жуда фойдали. Бундай муолажалар юз терисини кўёшнинг ўтқир нуридан химоялайди. Бодринг суви ҳар қандай юз териси учун фойдалидир.

Момақаймок (коқигул)ни ниқоб.

Момақаймок япрагида юз териси учун фойдали бўлган аскорбин кислотаси жуда кўп. Бу ниқбони тайёрлаш учун 5-6 та момақаймок япраги майдаланиб, ёғоч қошиқда эзилади. Унга бир ош кошиқ творог аралаштирилади. Тайёрланган никоб тозаланган ва озигина юшматади, майда ажинларни кетказади.

Петрушка суви. Ярим бօг петрушка майдаланиб, суви сиркитилади. Сувни музлатичка қўйиб, муз бўлакларни юзга суртилади. Бу муолажа нафакат пигментли доғларни кетказади, тери тонусини ҳам оширади. Терини таранг қилида ва қон айланшини яхшилади. Сепкил ва пигментли доғларни кетказади.

Шовулини никоб. 5-6 та шовул япраги олинниб, майдаланади. Унга тухум оки аралаштирилиб, юзга суртилади. 10-15 дақиқадан сўнг юз илиқ (кайнаб совитилган) суви ювилади. Бу никоб ёғли юзлар учун жуда фойдалиди.

Бодринг суви. 1-2 та барда бодринг қирғичдан ўтказилиб, суви сиркитилади. Унга 4 ош қошиқ қайнатилган сув кўшилади. Сўнг бу аралашмага 1 чой қошиқ ароқ кўшилиб яхшилади.

Тамара ХУММАМАТОВА

Петрушка суви. Ярим бօг петрушка майдаланиб, суви сиркитилади. Сувни музлатичка қўйиб, муз бўлакларни юзга суртилади. Бу муолажа нафакат пигментли доғларни кетказади, тери тонусини ҳам оширади. Терини таранг қилида ва қон айланшини яхшилади. Сепкил ва пигментли доғларни кетказади.

Шовулини никоб. 5-6 та шовул япраги олинниб, майдаланади. Унга тухум оки аралаштирилиб, юзга суртилади. 10-15 дақиқадан сўнг дамланган илиқ чойли суви ювилади. Бу никоб ёғли юзлар учун жуда фойдалиди.

Бодринг суви. 1-2 та барда бодринг қирғичдан ўтказилиб, суви сиркитилади. Унга 4 ош қошиқ қайнатилган сув кўшилади. Сўнг бу аралашмага 1 чой қошиқ ароқ кўшилиб яхшилади.

Тамара ХУММАМАТОВА

X	Овчи ити	Бўса, муччи	Дарё, Сибирь	Чумак (экстра сенс)	X	Карлос (Испания киропи)	Бошка ерлик	Усмонов (хонанда)	Бахшида, курбон	X	Насл, уруф	Темур Сохиб-корон	Гиёх-вандлик ўсимлиги	Пальто матоси	X	Француз математики	Русча оммавий исм	Дарахт япраги	пиш, оғизмуга туш	
Туроб ... (адиб)	↓	↓	↓	↓	...	хатар	↓	↓	↓	...	насихат	↓	↓	↓	↓	Пойафзal русуми	↓	↓	↓	↓
Немис автоси	→					Ундош шериги	→			...	Хайём	→				Геометрик шакл	→			
Пилл-поя, погона	→					Газета нусхаси, тираж	→			...	Бутилка учун хомашё	→				Ибо	→			
калья (обида)	→					Болалар сути русуми	→			...	Кема зинаси	→				Чакалок «гап»и	→			
X	Кадим Эрон шохи	Овкат, егулик	Бўзчи-нинг ... сидек	Ахил, тутуб	X	Руставели (шоир)	Орасидан кил ўтмас ўрток	Харбийчаган	Кадим Осиё кабиласи	X	Музлатич русуми	«Граф Монте-Кристо» муаллифи	Мўтабар	Кутунъо (хонанда)	X	Батор (шахар)	Аргентина пули	Шарипов (шоумен)	Куда..., карин-дош	
... Мур (актриса)	↓	↓	↓	↓		Жамият аъзоси	↓	↓	↓	...	Тарки амири маҳол	↓	↓	↓	...	«Эффераллан ...» (дори)	↓	↓	↓	↓
Ой бориб, ... кайт!	→					Кальций оксиди	→			...	Ошин ери	→				Жан Рено роли	→			
Пуэрто- ... (давлат)	→					«Рики-...тави» (мулт.)	→			...	Уилл (актёр)	→				«Шайтанат» қаҳрамони	→			
... мошик	→					Арабча «Д» харфи	→			...	Мансаб эгаси	→				Мусикӣ «харф»	→			

Йод етишмовилиги буқок, болаларда аклий ривожланишдан орқада қолиш билан боғлиқ ҳас-

ЙОДЛАНГАН ТУЗНИ БИЛИБ ИШЛАТИНГ

аралаштирилади. Тайёр бўлган суюқлик юзга суртилиб, илиқ сувида чайилади. Бу муолажа тез-тез кўлланиб турилса, баҳорнинг ўзгарувачи ҳавоси, кўёшнинг ўтқир нури таъсир кўлмайди. Бодринг суви ҳар қандай юз териси учун фойдалидир.

Сабзи суви. Бир дона серсув сарик, сабзанинг пўстлуги тозаланиб, қирғичдан ўтказилиади.

Момақаймок (коқигул)ни ниқоб.

Момақаймок япрагида юз териси учун фойдали бўлган аскорбин кислотаси жуда кўп. Бу ниқбони тайёрлаш учун 5-6 та момақаймок япраги майдаланиб, ёғоч қошиқда эзилади. Унга бир ош кошиқ творог аралаштирилади. Тайёрланган никоб тозаланган аралашма куруқ юшматади, майда ажинларни кетказади.

Петрушка суви. Ярим бօг петрушка майдаланиб, суви сиркитилади. Сувни музлатичка қўйиб, муз бўлакларни юзга суртилади. Бу муолажа нафакат пигментли доғларни кетказади, тери тонусини ҳам оширади. Терини таранг қилида ва қон айланшини яхшилади. Сепкил ва пигментли доғларни кетказади.

Шовулини никоб. 5-6 та шовул япраги олинниб, майдаланади. Унга тухум оки аралаштирилиб, юзга суртилади. 10-15 дақиқадан сўнг дамланган илиқ чойли суви ювилади. Бу никоб ёғли юзлар учун жуда фойдалиди.

Бодринг суви. 1-2 та барда бодринг қирғичдан ўтказилиб, суви сиркитилади. Унга 4 ош қошиқ қайнатилган сув кўшилади. Сўнг бу аралашмага 1 чой қошиқ ароқ кўшилиб яхшилади.

Тамара ХУММАМАТОВА

таликларни келтириб чиқаради. Кундалик ейдиган таомларга йодланган тузни ишлатиш жуда яхши самара бермоқда.

Йодланган тузни харид қилганда ва ундан фойдаланганда нималарга эътибор бериш лозим? Аввало рўзгорга етарила тузни харид қилиш керак. Айрим ҳолларда бъазилар рўзгорга арзимаган нарса-ку, деб ярим йилга, бир йилга етадиган тузни фамлаг кўйишиди. Бунда туз таркибидаги калий йодат парчаланиб, истемолга яроқсиз бўлиб қолади. Туз солинган халтадаги кўрсатмалар-

га, айниқса, ишлатилиш муддатига эътибор бериши мумкин. Кўпчилик уй бекалари курук чой, зира вор маҳсулотларни, шулар қатори тузни ҳам ошхонага кўрк берадиган чиройли идишга солиб кўйишиди. Бу мумкин эмас. Йодланган туз қора рангли, копқолли шиша идишда, жавонда туриши көрак. Шунда туз таркибидаги калий йодат тўлиқ сақланади.

Гоҳида бъазилар овқат пиширища масаллики қовуришадиганда туз сепи қовуришиди. Бундай қилиш мутлақо мумкин эмас. Тузни овқат тайёр бўлишидан 10-15 дақиқа олдин солиши мақсадга мувофиқ.

Юқорида айтилганларга амал қилинса, йодланган туз йод етишмовчиликгининг олдини олади.

РЕДИСКАНИНГ СИРЛАРИ

Редисканинг биологик кўринишини ҳамма билади. Бирор, унинг шифолигини кўпчилик билмас керак.

Редиска — буттугуллар оиласига мансуб бир йиллик сабзавот ўсимлиги бўлиб, илмиз мева ҳосил қиласди. Редиска энг қадимиги сабзавотлардан биридир. Кўпичча, уни хомлигича, салатлар билан таомларга кўшиб ейилади. Баҳорда энг дастлаб дастурхонада редиска ҳозир бўлади. Вадармон-дорисираб қолган аъзон-тана учун малҳам бўлади.

Редиска навларига қараб кимёвий таркиби турлича фарқладади. Таркибидаги қанд, оқсил, клетчатка, эфир мойи, дармондорилар, ҳар хил маъдан тузлар,

ферментлар бор. Редиска бошқа илдизмевали ўсимликларга нисбатан эрта пишарлиги билан ажралиб туради. 100 гр редиска илдизмевасида 25 мг. С витамини бўлиб, у киши организмнинг бу витаминга бўлган бир суктакли эктиёжини коплайди. Таркибидаги эфир мойи ишта-

хани маромига келтиради, модда алмашинувини яхшилади. Шуниси диккатга сазоворки, редиска шираси тинчлантирувчи омил сифатида таъсир қиласди. Қатиқ билан истемоли қилинса, ичак шиллик қаватини тозалайди. Редиска таркибидаги калий моддаси борлиги учун юрак қонтомир хасталикларига ҳам даво бўлади. Юрак фаолиятини нормал холда сақлайди. Унди клетчатка ичак фаолиятини яхшилади. Редиска турсуз мутаносиблигини сақлашда хши наф келтиради. Шу билан бирга, буйрак хасталигига шифодир.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ
доришунос.

Тузувчи: Пардабой ЭРГАШЕВ

